Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia:
Brașovŭ, piața mare Nr. 30.

Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimetŭ.

INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașovŭ și la următórele Birourĭ de anuncĭurĭ: în Viena: *M. Dukes*, *Heinrich Schalek*, *Rudolf Mosse*, *A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik*, *J. Danneber*, în Budapesta: *A. V. Goldberger*, *Eckstein Bernat*: în Bucurescĭ: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.

Prețulŭ Inserțiunilorŭ: o seria garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(NUMĔRŬ DE DUMINECĂ 6)

„Gazeta“ iese în fiă-care ḑi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe anŭ.

Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.

Abonamentulŭ pentru Brașovŭ
a administrațiunea, piața mare, Têrgulŭ Inului Nr. 30 etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 27.—Anulŭ LVIII. Brașovŭ, Duminecă, 5 (17) Februarie 1895.

Mișcarea Sașilorŭ.

Adunarea alegĕtorilorŭ sașĭ din Țéra Bârsei, ținută la Brașov în 3 (15) Februarie.

(Raportŭ specialŭ alŭ „Gaz. Trans“).

Brașovŭ, 4 (16) Februarie 1895

In numĕrulŭ de Joi alŭ fóiei locale „Kronstädter Zeitung“ ceteamŭ unŭ apelŭ către alegĕtorii sașĭ din Țéra Bârsei, în care se ḑicea între altele:

....„Spiritulŭ vitézŭ alŭ părinților noștri, pe care o generația obosită vré sĕ-lŭ amorțéscă, s'a deșteptatŭ érășĭ în sĕptĕmânile din urmă; elŭ ne va da la adunarea de mâne puterea, care a făcutŭ cu putință părinților noștri de a străbate și vremurĭ mai grele, decâtŭ suntŭ ale nóstre....

Celorŭ, carĭ în orbia lorŭ se nisuescŭ a potoli foculŭ însuflețirei ce a aprinsŭ inimile nóstre și carĭ lucră cu tótă influința puterii domnitóre sĕ sugrume spiritulŭ poporului, — sĕ le arătămŭ, că se înșélă.

Veniți, cetățenĭ, și arătațĭ, că nu sunteți acele suflete venale de sfêrnarĭ, cum vĕ țină și arŭ voi sĕ vĕ facă. Veniți și le arătațĭ, că mai pre susŭ decâtŭ câștigulŭ materialŭ, vĕ este iubirea către poporulŭ vostru, grija pentru bunăstarea lui!

Și voi, frațilorŭ țĕrenĭ, veniți și arătațĭ, că sunteți ómenĭ liberĭ, *carĭ nu se lasă a fi comandațĭ de nicĭ unŭ domnŭ, fiă câtŭ de susŭ pusŭ.*

Veniți, veniți cu toții și arătațĭ, că sunteți și voițĭ sĕ rĕmânețĭ Sașĭ, demnĭ urmașĭ ai părinților noștri!...

Apelulŭ acesta căldurosŭ, ce a apărutŭ în amintita foiă a Sașilorŭ tinerĭ, a avutŭ, se vede, unŭ puternicŭ rĕsunetŭ între aderenții nouei pornirĭ naționaliste. Ast-felŭ cu tóte că adunarea electorală a fostŭ convocată pe o ḑi de Vinerĭ, când în Brașovŭ e têrgŭ de sĕptĕmână și ómenii au multe afacerĭ, și cu tóte că din causa zăpeḑii celei marĭ comunicația cu comunel^ învecinate a fostŭ fórte îngreunată, alegĕtorii sașĭ s'au presentatŭ în numĕrŭ mare, ca nicĭ-odată, așa că nu mai puteau încăpé în sala dela „Otelulŭ centralŭ“ și mulțĭ au fostŭ silițĭ sĕ se urce pe galeriă. Vorŭ fi fostŭ în totalŭ în sală și pe galeriă, unde erau și dame, vre-o miiă de ómenĭ, între carĭ vr'o 900 alegĕtorĭ sașĭ.

Se putea ceti de pe fețele alegĕtorilorŭ, că așteptau cu mare interesŭ decursulŭ adunării și că erau pregătițĭ pentru o luptă hotărîtóre între amicii și contrarii guvernului Banffy.

Adunarea s'a deschisŭ la órele 2 d. a. de către președintele comitetului centralŭ electoralŭ săsescŭ din Țéra Bârsei. advocatulŭ Carolŭ *Adam*. Acesta a arătatŭ, că deputații sașĭ Filtsch, Kaiser și Zay, în înțelegere cu comitetele cercurilorŭ electorale din Țéra Bârsei, au convocatŭ pe alegĕtorii sașĭ pentru ca sĕ se sfătuiéscă asupra situațiunei politice de față și sĕ întregéscă comitetele cercurilorŭ electorale. Tot-odată a arătatŭ, că deputații Zay și Kaiser suntŭ de față, ér deputatulŭ Filtsch, fiindŭ bolnavŭ, își espune părerile sale într'o scrisóre, ce a adresat'o președintelui adunării.

Se cetesce scrisórea deputatului *Filtsch*, din care reese, că dênsulŭ în conferențele, ce le-a avutŭ cu soții sĕi a fostŭ de părere ca deputații sașĭ sĕ iésă din partida guvernului, dér rĕmâindŭ singurŭ cu părerea sa, în cele din urmă s'a supusŭ hotărîrei luate de marea majoritate, pentru ca sĕ nu se facă desbinare și sĕ mérgă toțĭ în unire.

Partea dintâiu a acestei scrisorĭ, unde d-lŭ Filtsch spune, că a fostŭ de ideiă ca deputații sașĭ sĕ nu dea mâna cu Banffy, a fostŭ viu aplaudată de către numĕroșii Sașĭ tinerĭ din adunare.

Dintre cei doi deputațĭ presențĭ, celŭ dintâiu a luatŭ cuvêntulŭ d-lŭ Adolf *Zay*. Acesta, care între deputații sașĭ jócă unŭ rolŭ principalŭ, era până acuma așa ḑicêndŭ purtatŭ pe mânĭ de alegĕtorii sĕi Sașĭ. De astă-dată însĕ elŭ n'a mai fostŭ întîmpinatŭ cu însuflețirea de odinióră. Adunarea l'a ascultatŭ cu respectŭ și cu bunăvoință, dér strigările de „Hoch“ ale aderențilorŭ sĕi personalĭ erau însoțite de semnele de nemulțumire ale celorŭ, carĭ combatŭ rĕmânerea deputaților sașĭ în partida lui Banffy. Disposiția adunării de erĭ de sigurŭ, că n'a fostŭ după gustulŭ acestui copilŭ rĕsfățatŭ alŭ alegĕtorilorŭ sĕi.

Cu multă dibăciă oratorică s'a străduitŭ deputatulŭ Zay sĕ ia în apĕrare purtarea deputaților sașĭ și sĕ convingă adunarea despre folósele, ce, după părerea lui, le-au trasŭ și le vorŭ trage în viitorŭ Sașii din acéstă purtare.

Și pe deputații sașĭ — ḑise elŭ — i-a atinsŭ fórte neplăcutŭ scirea, că Banffy, celŭ așa de rĕu vĕḑutŭ între Sașĭ, póte s'ajungă ministru-președinte. Dér până una altă a și urmatŭ din partea Majestății Sale însărcinarea lui de a forma ministeriulŭ. Deputații sașĭ se vedeau astfelŭ față în față c'unŭ faptŭ împlinitŭ. Dér Banffy n'a așteptatŭ sĕ mérgă deputații sașĭ la elŭ, ci a venitŭ elŭ la ei și li-a ḑisŭ: „Nu mai sunt acela, care am fostŭ. Am tótă stima și bunăvoința față cu Sașii și voiu face între marginele legii totŭ pentru ca sĕ fiă mulțumițĭ. Voiu respecta legea de naționalitate și voiu ținé sémă și de programulŭ săsescŭ. Contezŭ déră la sprijinulŭ vostru lealŭ“.

Ce era sĕ facă deputații sașĭ în fața acestei asigurărĭ și când scieau, că Banffy a fostŭ chiămatŭ la cârmă prin voința Corónei, care a pusŭ ca condițiune noului ministru-președinte păstrarea și respectarea pactului dualistŭ, esecutarea legilorŭ bisericescĭ cu crutare față de confesiunĭ, carĭ suntŭ agitate și o purtare mai blândă și mai dréptă față cu naționalitățile nemaghiare.

A spusŭ apoi, cum Banffy a declaratŭ în programulŭ sĕu, că recunósce legea de naționalitate, declarare, ce nu s'a mai făcutŭ până acuma în dietă de nicĭ unŭ ministru ungurescŭ și cum câteva ḑile mai târḑiu, a declaratŭ în cameră, că recunósce și programulŭ săsescŭ dela 1890, care se unesce cu direcțiunea, ce voiesce sĕ-o urmăréscă politica guvernului.

In fața acestorŭ „garanții“, carĭ mai suntŭ susținute și prin aceea, că Banffy e cunoscutŭ ca unŭ omŭ, care își ține cuvêntulŭ odată datŭ, n'amŭ pututŭ, ḑise d-lŭ Zay, sĕ facemŭ decâtŭ ceea ce amŭ făcutŭ, ca representanții unui poporŭ, care totdéuna a fostŭ gelosŭ pe credința și lealitatea sa față cu statulŭ și cu interesele lui și care nu putea lua asupră-șĭ rĕspunderea pentru urmărĭ, decă partida liberală, singurulŭ sprijinŭ alŭ dualismului, ar fi ajunsŭ într'o grea crisă prin eșirea deputaților sașĭ din sînulŭ ei.

Dér nu numai Banffy e aḑĭ altŭ omŭ, ḑise d-lŭ Zay, dér și noulŭ ministru de instrucțiune Wlassics este unŭ omŭ de cultură europénă și cei ce au înțelesŭ din vorbirea lui, că vrea sĕ maghiariseze preparandiile confesionale, suntŭ în rĕtăcire, căcĭ elŭ a cerutŭ numai ca profesorii dela preparandii, éră nu și dascălii dela sate, sĕ aibă esamene de statŭ.

S'a mai ḑisŭ, că Banffy când a declaratŭ, că va respecta legea de naționalitate a adausŭ clausula „între marginele unității statului“. Dér și acésta clausulŭ, ḑise Zay, e basată chiar pe legea de naționalitate, unde

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS“

Poștarulŭ.

Novelă, de Alecsandru Puschin.

(Fine.)

— „D-vóstrĕ cunóscețĭ așa-déră pe Dunja mea?“ începù elŭ. „De alt-felŭ, cine n'o cunoscea? Ah, Dunja, Dunja! Ce minunată fată era dênsa! Toțĭ, carĭ veniau aicĭ, o lăudau; nimenea n'a rostitŭ vre-o vorbă de rĕu despre dênsa. Damele nobile îi dăruiau când câte-o mică batistă de buzunarŭ, când o păreche de cercei. Domnii călĕtorĭ se opriau de-asemenea cu intențiune aicĭ, ca și când ar voi sĕ prânḑéscă séu sĕ cineze la noi; într'adevĕrŭ însĕ numai ca sĕ pótă privi ceva mai multŭ pe Dunja mea. Orĭ-câtŭ de mâniosŭ sĕ fi fostŭ vre-unŭ domnŭ, totușĭ în presența ei dênsulŭ se liniștea și vorbia amicalŭ cu mine. Și sĕ mĕ credețĭ, domnulŭ meu, că până și curierii și vênătorii obicĭnuiau sĕ-'șĭ petrécă câte-o jumĕtate de óră cu dênsa. Casa totŭ dênsa o conducea; dênsa grijea totulŭ, pre[illegible]tea totulŭ și avea pentru tóte timpŭ. Eu, unŭ bĕtrânŭ nebunŭ, nu o puteam în destulŭ admira, nu o puteamŭ în destulŭ prețui! Dér, nu-'mĭ iubiam óre pe Dunja mea, nu-'mĭ tractam óre copilulŭ cu cea mai deplină gingășiă? Totușĭ însĕ nu mai potŭ ḑice nimicŭ; omulŭ nu póte scăpa de nenorocire; de aceea ce este scrisŭ pentru dênsulŭ, nimenĭ nu-'lŭ póte scăpa.“

Și acum îmĭ istorisì dênsulŭ cu de amĕruntulŭ nefericirea sa. Inainte cu trei anĭ sosì într'o séră de érnă, — când poștarulŭ cetea dintr'o carte nouă și fiică-sa lucra îndĕrĕtulŭ paravanului la o haină nouă, — o trăsură. Călĕtorulŭ, care purta o căciulă de cerchezŭ și o manta militară și era înfășuratŭ într'unŭ pledŭ, întrà în o odaiă și cerù cai. Când auḑì călĕtorulŭ acestea, voì sĕ-'șĭ ridice vocea și biciușca sa de cazacŭ, dér Dunja, care erà obicĭnuită cu ast-felŭ de lucrurĭ, alergà înaintea lui și cu unŭ tonŭ blândŭ întrebà pe călĕtorŭ, décă nu binevoesce, sĕ se recreeze puținŭ.

Infățișarea Dunjei avù efectulŭ obicĭnuitŭ. Mânia călĕtorului se domolì; elŭ se arătà gata sĕ aștepte caii și cerù o cină. După-ce își luà de pe capŭ umeda și aspra sa căciulă, își depuse pledulŭ sĕu și-'șĭ desbrăcà mantaua, se arătà fără de veste ochilorŭ celorŭ doi căsenĭ unŭ sveltŭ și tînĕrŭ husarŭ, cu unŭ bărbișonŭ negru. Dênsulŭ se făcù comodŭ și conversà fórte veselŭ cu poștarulŭ și fiică sa.

Cina fù adusă; caii încă se reîntorseră într'acestea; poștarulŭ poruncì, ca aceștia fără de a li-se da mai întâiu nutrețulŭ de lipsă sĕ fiă numai decât înhămațĭ la trăsura sa. Dér cândŭ se reîntórse din nou în odaie, aflà pe tînĕrulŭ bărbatŭ zăcêndŭ aprópe fără consciință pe o bancă; i-se făcuse de odată rĕu, îlŭ durea capulŭ și îi era decĭ imposibilŭ, de a-'șĭ continua călĕtoria....

Ce era de făcutŭ? Poștarulŭ îi oferì patulŭ sĕu și doctorulŭ din S. trebuia sĕ fiă chematŭ, décă pacientulŭ nu s'ar fi simțitŭ mai bine în diminéța următóre.

In ḑiua următóre starea husarului se agravà încă și mai multŭ. Servitorulŭ sĕu merse călare până la orașŭ, ca sĕ cheme pe medicŭ. Dunja îi legà capulŭ cu o cârpă, pe care o udase cu oțĕtŭ și se așeḑà cu lucrulŭ ei lângă patŭ, aprópe de dênsulŭ. In presența poștarului bolnavulŭ suspina greu și nu rostia nicĭ unŭ cuvêntŭ; dér totușĭ golì douĕ césce de cafea și-'șĭ cerù, suspinândŭ, prânḑulŭ. Dunja nu se depărtà de locŭ de lângă dênsulŭ. In fiăcare momentŭ elŭ voia sĕ bea, și Dunja îi oferia atuncĭ unŭ paharŭ cu limonadă, pe care ea însașĭ o pregătise. Bolnavulŭ își uda buzele, și de câte-orĭ dedea elŭ îndĕrĕtŭ paharulŭ, slaba lui mână strîngea cu tăriă mâna Dunjei, în semnŭ de recunoscință.

Către prânḑŭ sosì mediculŭ. Elŭ cercetà pulsulŭ bolnavului, vorbì ceva cu dênsulŭ nemțesce și apoi spuse pe rusesce, că are lipsă numai de liniște și că în câte-va ḑile va fi din nou în stare, sĕ-'șĭ continue călĕtoria. Husarulŭ îi dete douĕ-ḑecĭ și cincĭ de ruble pentru visita sa și-'lŭ învità la prânḑŭ. Mediculŭ primì, amêndoi mâncară cu multă poftă, beură o sticlă de vinŭ și se despărțiră fórte mulțămițĭ unul de altul.

Din nou trecù o ḑi și husarulŭ se simția tare bine. Dênsulŭ era estra-ordinarŭ de veselŭ, încontinu glumia, când cu Dunja, când cu poștarulŭ; fluera în totŭ chipulŭ, se întreținea cu călĕtorii, le inducea declarațiunile lorŭ despre primirea de cai odihnițĭ în cartea de poștă și sciù sĕ se facă atâtŭ de plăcutŭ înaintea bunului poștarŭ, încâtŭ acestuia îi părù fórte rĕu, când dênsulŭ, în a treia diminéță, trebuì sĕ se despartă de iubitulŭ sĕu óspe.

Era Duminecă. Dunja se îmbrăcà pentru liturgie. Trăsura husarului trase înaintea casei. Dênsulŭ își luà rĕmasŭ bunŭ dela poștarŭ, după-ce îlŭ rĕsplătise bogatŭ pentru ospitalitatea și găzduirea sa, și dela Dunja își luà rĕmasŭ bunŭ și se oferì sĕ o ducă în trăsură sa până la biserică, care se afla tocmai în capulŭ satului. Dunja sta gânditóre.....

se accentuéză în introducere „întru câtŭ concede unitatea statului“.

In fine arată Zay ca unŭ mare succesŭ dobênditŭ pănă acuma prin purtarea deputaţilorŭ Saşĭ, hotărîrea din 5 Febr. a. c. a ministeriului, prin care s'a datŭ ascultare cererei bisericei săsescĭ evangelice, ca acele posturĭ, unde preoţii suntŭ totŭ-odată şi dascălĭ, sĕ fiă încuviinţate.

Deputatulŭ Zay încheiă vorbirea sa, făcêndŭ cele mai marĭ speranţe alegĕtorilorŭ, că de aicĭ încolo tóte se vorŭ schimba spre mai bine.

După acestŭ discursŭ primitŭ icĭ colo cu aplause, ér adese-orĭ întreruptŭ de strigărĭ ironice, deputatulŭ *Kaiser* se alătură cu scurte cuvinte la cele desfăşurate de colegulŭ sĕu.

Vorbescŭ apoi d-nii Gottfried *Schlandt*, fabricantŭ şi preotulŭ *Herfurth* aprobândŭ atitudinea deputaţilorŭ şi propunŭ o resoluţiune în favórea rĕmânerii lorŭ în partida guvernului, asigurându-i de încrederea lorŭ.

Apoi se dă cuvêntulŭ d-lui Dr. Carolŭ *Lurtz*, care într'o cuvêntare plină de focŭ şi de energiă, desŭ întreruptă de aplausele şi aprobările adunării, desfăşură părerile şi convingerile Saşilorŭ tinerĭ, combătêndŭ cu argumentele cele mai puternice punctŭ de punctŭ aserţiunile deputatului Zay.

Discursulŭ lui merită a fi reprodusŭ mai pe largŭ. Pentru aḑi amintimŭ numai, că firulŭ lui roşu a fostŭ de a dovedi, că în adevĕrŭ nu s'a datŭ Saşilorŭ nicĭ o „garanţiă“ din cele susţinute de deputatulŭ Zay, ci dincontră noulŭ ministeriu a declaratŭ rĕsboiu pe tótă linia *naţionalităţii* săsescĭ.

Banffy a ḑisŭ, că recunósce drepturile stabilite în lege ale naţionalităţilorŭ. Dér este acésta vr'unŭ succesŭ, că unŭ ministru recunósce o lege votată de dietă şi sancţionată de Majestatea Sa? Şi apoi cum o recunósce: „întru câtŭ concede unitatea naţională maghiară a statului“. Ce garanţiă póte fi acésta pentru poporulŭ săsescŭ, care nu vrea sĕ fiă maghiarŭ?

Banffy a mai aderatŭ la programulŭ săsescŭ, déră în ce condiţiunĭ? A declaratŭ, că nu le recunósce Saşilorŭ dreptulŭ de a se organisa ca naţionalitate, cum au făcutŭ în programulŭ lorŭ. Numai ca cetăţenĭ liberalĭ îi admite. Ce garanţiă este şi asta pentru naţionalitatea săséscă?

Cu ḑiarulŭ „Sieb. d, Tageblatt“ din Sibiiu în mână, d lŭ Lurtz dovedesce că şi aceia, carĭ aprobă purtarea deputaţilorŭ recunoscŭ, că vorbirea noului ministru de instrucţiune Wlassici este, dela începutŭ până la sferşitŭ, numai o declarare de rĕsboiu şcólelorŭ şi culturei naţionalităţilorŭ nemaghiare. Ce garanţiă póte oferi déră unŭ ast-felŭ de ministru?

La afirmarea lui Zay, că Banffy în clausula amintită a înţelesŭ numai „unitatea statului“ rĕspunde, că în adevĕrŭ elŭ a vorbitŭ de „unitatea *naţională* a statului“, despre care nu se face amintire în legea de naţionalitate.

Ér câtŭ pentru „marea concesiune“ ce se ḑice că a făcut'o ministeriulŭ cu privire la posturile cumulate de preoţĭ şi învĕţătorĭ, acésta nu s'a făcutŭ de dragulŭ Saşilorŭ, ci pentru că şi Maghiarii protestanţĭ au cerut'o, şi apoi s'a făcutŭ numai pentru presentŭ, nu şi pentru viitorŭ. Şi pentru câte unŭ osŭ ca acesta, ce li-se aruncă, Saşii sĕ-şĭ uite de datoria lorŭ naţională?

Saşii înainte de tóte vorŭ sĕ rĕmână Saşi şi vorŭ ca deputaţii lorŭ sĕ figureze ca Saşi în dietă, cum pretinde interesulŭ lorŭ de viaţă şi onórea lorŭ naţională. De aceea d. Lurtz cere ca deputaţii saşĭ sĕ iésă din partida guvernului, şi în viitorŭ sĕ stea în afară de orĭ-ce partidŭ, căcĭ interesele lorŭ naţionale numai aşa le vorŭ puté apĕra cu succesŭ.

Aplause sgomotóse şi îndelungate întîmpinară vorbirea d-lui Lurtz. şi din momentulŭ acesta se părea, că predomnea în sală numai spiritulŭ acela. de care e vorba în apelulŭ citatŭ de noi la începutŭ.

Propunerea d lui Lurtz a fostŭ sprijinită de d-nii: frabricantŭ *Schiel*, redactorulŭ *Korodi*, mediculŭ *Flechtegmacher* şi preotulŭ Ioan *Hubbes*, carĭ toţĭ au adusŭ nouĕ argumente în contra espunerilorŭ deputatului Zay şi a partisanilorŭ sĕi. Pentru propunerea lui Schlandt şi Herfurth au mai vorbitŭ: advocatulŭ Alfred *Schnell* susţiindŭ că remânerea în partida guvernului este o urmare logică a programului săsescŭ dela 1890 şi cá acéstă politică e cea mai chibzuită şi reală; profesorulŭ *Schlandt*, care a fostŭ desŭ întreruptŭ cu strigăte de desaprobare, şi prof. Albert *Schiel*, singurulŭ care a vorbitŭ de cele 8 milióne de Românĭ, carĭ încunjură insula mică a Saşilorŭ, admoniând pe Saşĭ sĕ fiă precauţĭ ca totdéuna, căcĭ suntŭ avisaţĭ la Ungurĭ. In fine au mai vorbitŭ încă odată Dr. Carolŭ *Lurtz* şi deputatulŭ *Zay.*

Abia la 7 óre séra se închise discusiunea şi se începù votarea, a căreia resultatŭ a fostŭ, că pentru rĕmânerea în partida guvernului au votatŭ 454 alegĕtorĭ, ér pentru propunerea lui Lurtz 448 alegĕtorĭ.

Saşii tinerĭ au fostŭ învinşĭ astfelŭ numai cu 6 voturĭ maioritate, dér au raportatŭ totuşĭ o strălucită învingere morală.

Revistă politică.

In *camera deputaţilorŭ* deocamdată între în imprejurările de faţă nu se gândescŭ sĕ pertracteze proiecte mai însĕmnate înainte de sĕrbătorile Pascilorŭ, afară de *bugetŭ*, pentru desbaterea căruia vorŭ ajunge douĕ sĕptĕmânĭ, şi afară de proiectulŭ privitorŭ la *reforme administrative*.

Camera magnaţilorŭ, după primirea bugetului, va începe din nou desbaterile asupra proiectelorŭ *bisericescĭ-politice*.

Ministerulŭ Bánffy îşĭ dă tótă truda sĕ consolideze partidulŭ liberalŭ, atâtŭ de multŭ sdruncinatŭ în internulŭ sĕu, şi spre acestŭ scopŭ, pentru de-a dovedi seriositatea în ce privesce punerea în praxă a legilorŭ bisericescĭ sancţionate, ministrulŭ de interne a îndreptatŭ unŭ circularŭ către comitetele administrative ale tuturorŭ municipiilorŭ din ţéră, în care le provócă, ca până în 31 Martie sĕ-şĭ înainteze raportele lorŭ, privitóre la limitea *cercurilorŭ matriculare* formânde şi la sediulŭ oficiilorŭ matriculare.

Despre *starea partidei guvernamentale* însuşĭ unŭ organŭ alŭ sĕu ḑice următórele: Partidulŭ liberalŭ, slăbitŭ, isolatŭ şi avisatŭ numai la sine însu-şĭ, oferă acum numai slabe garanţii pentru apărarea basei dela 1867, şi cu atâtŭ mai puţinŭ e în stare a deslega problemele grele, ce şi le-a pusŭ. Astăḑĭ elŭ atêrnă dela fracţiunea mică a Saşilorŭ. Mâne póte sĕ fiă sfârticată în multe alte fracţiunĭ, îndată-ce se va simţi, că décă 10—20 deputaţĭ formézǎ o fracţiune, ţinŭ strinsŭ laolaltă şi îşĭ dau numai condiţionatŭ voturile, atuncĭ căştigă dela guvernŭ *concesiunĭ*.

*

Unŭ casŭ de totŭ interesantŭ s'a petrecutŭ în 14 Februarie n. în şedinţa comitetului administrativŭ alŭ comitatului Timişŭ, care casŭ nu este mai puţinŭ decâtŭ *volniciă unguréscă* patentată. Cu câteva lunĭ înainte ministrulŭ de culte şi instrucţiune publică (pe acelŭ timpŭ Eötvös) a provocatŭ printr'o hârtiă, pe P. S. Sa Episcopulŭ românŭ gr. or. din Caransebeşŭ, *Nicolae Popea*, ca în corespondenţa sa cu autorităţile comitatului se se folosésca de limba maghiară. P. S. Sa însĕ basându-se pe dreptŭ şi pe lege, n'a ţinutŭ sémă de provocarea ilegală a ministrului şi şĭ-a continuatŭ corespondenţa cu numitele autorităţĭ în limba română, care este limba oficiósă şi rituală a bisericei române gr. or. Şoviniştiĭ ungurĭ dela comitatŭ s'au supĕratŭ rĕu din causa acestei corecte şi românescĭ procederĭ a Episcopului, şi în şedinţa comitetului administrativŭ dela 14 l. c., care s'a ţinutŭ sub presidenţia fişpanului Molnár, inspectorulŭ de şcóle *Sebasztha* a făcutŭ o arătare în causa acésta. Pe basa acestei arătărĭ comisiunea administrativă a comitatului a hotărîtŭ, ca pe Episcopulŭ din Caransebeşŭ sĕ-lŭ pĕrască de nesupunere ministrului, pe care îlŭ rógă totŭ-odată, *ca sĕ silésca pe P. S. Sa Episcopulŭ românŭ a folosi de aicĭ înainte limba maghiară.* In raportulŭ comitetului, procedura corectă şi românéscă a P. S. Sale e cualificată de primejdiósă statului, „fiind-că prin ea se aţîţă diferitele naţionalităţĭ, dér mai alesŭ îndémnă pe „agitatorii“ contra statului, de a procede astfelŭ, împiedecândŭ în acelaşĭ timpŭ lucrarea „patriotică“ a organelorŭ statului“. — Ĕtă astfelŭ înţelegŭ coconii dela comitatulŭ Timişŭ legile şi plicarea lorŭ.

*

Ne aducemŭ încă aminte, că în vorbirea sa dela Bonyhad noulŭ ministru de interne *Perczel* Dezsö a ḑisŭ, că la *conducerea matriculelorŭ va aplica învĕţătorĭ* în diferitele ţinuturĭ. Ḑilele acestea s'a dusŭ la Budapesta o deputaţiă de dascălĭ maghiarĭ, care a cerutŭ audienţă la ministrulŭ Perczel, pentru a-i mulţămi, că s'a arătatŭ atâtŭ de binevoitorŭ faţă de învĕţătorĭ. Ministrulŭ a primitŭ cu multă prietiniă pe dascălii ungurĭ şi a ḑisŭ, că da! elŭ va încredinţa conducerea matriculelorŭ învĕţătorilorŭ în ţinuturile, unde va afla de lipsă. Dér ferésca Dumneḑeu, elŭ *se va păzi ca de focŭ, ca favorulŭ acesta sĕ-lŭ estindă şi asupra învĕţătorilorŭ confesionalĭ*, cărora nu le va da o însărcinare atâtŭ de însemnată. Va se ḑică, ministrulŭ de interne alŭ ţĕrii are curagiulŭ sĕ spună pe faţă, că numai pe dascălii ungurĭ îi va încredinţa cu conducerea matriculelorŭ, căcĭ numai acestia potŭ *sĕ maghiariseze numele* după poruncile date de susŭ. De altfelŭ noi confesiunile ne bucurămŭ, că ministrulŭ nu va aplica şi dascălĭ de-ai noştri la acéstă funcţiune. Ne bucurămŭ, căcĭ aplicându-i, i-ar strica moralminte, i-ar folosi ca unelte pentru unŭ scopŭ mârşavŭ şi blăstĕmatŭ şi i-ar aduce în conflictŭ cu respectulŭ datoritŭ limbei şi legilorŭ.

Mişcarea naţională şi acusările Ungurilorŭ.

Din discursulŭ d-lui **V. A. URECHIĂ**, ţinutŭ în Senatulŭ românŭ la 8 (20) Decemvre 1894.

....N'aţĭ desminţitŭ aserţiunea Ungurilorŭ despre iredenta română, pe care au

---

—„Dér de ce te temĭ?“ întreba tatălŭ ei. „Escelenţa Sa nu e vre-unŭ lupŭ; dênsulŭ nu te va mânca; călĕtoresce numai împreună cu dênsulŭ până la biserică.“

Dunja se aşeḑă în trăsură lângă husarŭ, servitorulŭ sărì pe capră, visitiulŭ fluerà şi caii sburară de acolo.

Sĕrmanulŭ poştarŭ, nu înţelegea, cum de 'i-a pututŭ permite Dunjei, sĕ călĕtorésca împreună cu husarulŭ, cum de a pututŭ fi atâtŭ de orbŭ şi ce 'i-a pututŭ întuneca atâtŭ de grozavŭ mintea. Incă nu trecuse nicĭ o jumĕtate de óră şi inima începù deja sĕ-lŭ tortureze, ér dênsulŭ din causa acésta fù cuprinsŭ de-o nelinişte atâtŭ de mare, încâtŭ nu se mai putù răbda şi o pornì elŭ însuşĭ spre biserică.

Când ajunse aicĭ, elŭ, vĕḑù că ómenii se împrăsciau, Dunja însĕ nu se vedea nicăirĭ. Dênsulŭ grăbì în biserică; preotul eşia din altarŭ; crâsniculŭ stingea luminările; douĕ femei bĕtrâne se mai rugau încă într'unŭ ungherŭ, dér Dunja nu era în biserică. Sĕrmanulŭ tată, abia se putù decide, sĕ întrebe pe crâsnicŭ, décă ea a fostŭ la liturgie. Crâsniculŭ rĕspunse, că elŭ n'a vĕḑut'o. Poştarulŭ se reîntórse acasă mai multŭ mortŭ, decâtŭ viu. Incă o speranţă îi mai rémăsese numai: Dunja îşĭ va fi pusŭ de gândŭ, în urma juvenilei sale uşurinţe de minte, sĕ mérgă pànă la procsima staţiune, unde locuia naşa ei. Intr'o iritaţiune desperată aşteptà elŭ reîntórcerea poştalionului, care o dusese. Visitiulŭ nu se reîntórse. In sfîrşitŭ, spre séră, sosì elŭ, dér singurŭ şi ameţitŭ de beuturĭ, aducêndŭ îngrozitórea scire, că Dunja a plecatŭ dimpreună cu husarulŭ mai departe.

Acéstă nefericire nu o mai putù suporta; bĕtrânulŭ se puse decĭ imediatŭ în acelaşĭ patŭ în care se odihnise în aceeaşĭ ḑi şi tinĕrulŭ seducĕtorŭ. Şi cugetându-se acum la tóte împrejurările, poştarulŭ ajunse la convingerea, că bóla husarului a fostŭ numai făţărită. Sĕrmanulŭ omŭ fù cuprinsŭ de nisce frigurĭ puternice, elŭ a fostŭ transportatŭ la S. şi unŭ altŭ poştarŭ trebuì sĕ-'lŭ înlocuéscă de aci înainte. Mediculŭ, care cercetase pe husarŭ, îlŭ visità şi pe dênsulŭ. Elŭ asigurà pe poştarŭ, că tînĕrulŭ omŭ fusese fórte sănĕtosŭ şi că dênsulŭ deja cu ocasiunea visitei sale a presupusŭ unele intenţiunĭ rele din partea aceluia, dér că de frica biciuscei căzăcescĭ a păstratŭ adêncă tăcere. Fiă, că Némţulŭ spunea adevĕrulŭ, fiă că voia sĕ se fălésca numai cu isteţimea sa, în orĭ-ce casŭ dênsulŭ nu făcù prin mărturisirile sale nicĭ o alinare sĕrmanului bolnavŭ. Acesta îndată-ce se recreà puţinŭ, rugà pe poştarulŭ dela S., sĕ-'i dea douĕ lunĭ concediu şi fără de-a spune unŭ singurŭ cuvêntŭ despre intenţiunile sale, pornì pe josŭ sĕ-'şĭ caute fiica.

Din hârtii scia dênsulŭ, că căpitanulŭ de cavaleriă Minski din Smolensk plecase la Petersburg. Omulŭ, care-'lŭ dusese, îi spuse, că Dunja, deşi părea că-'lŭ însoţesce de bană voiă pe Minski, totuşĭ a plânsŭ în decursulŭ întregei călĕtorii.

Póte că-mĭ voi puté readuce — cugeta poştarulŭ — perduta mea óiă acasă.

Preocupatŭ de aceste gândurĭ, sosì în Petersburg. Se duse apoi imediatŭ la baracele din suburbiulŭ Ismailowski la unŭ fostŭ suboficerŭ, unŭ vechiu prietinŭ alŭ sĕu, şi începù îndată sĕ cerceteze. In curêndŭ aflà, că Minski se află în Petersburg şi că locuesce la „hotelulŭ Smerenici“. Poştarulŭ se hotărî sĕ mérgă la dênsulŭ.

In ḑiua următóre desŭ de diminéţă se aflà în antecamera aceluia şi pretinse sĕ fiă anunţatŭ ca unŭ vechiu soldatŭ, care ar dori sĕ vadă pe Escelenţa Sa. Flăcăulŭ, care vicsuia cismele, îi spuse, că stăpânulŭ încă dórme şi că înainte de 11 óre nimenea nu póte fi lăsatŭ înlăuntru la dênsulŭ. Poştarulŭ se depărtà din nou şi se reîntórse ér la óra fixată. Minski însu-şĭ venì la elŭ în halatŭ şi cu o căciulă roşie de nópte.

— „Ce poftescĭ, iubite amice?“ întrebà dênsulŭ.

Inima bĕtrânului se sbătea cu putere, lacrimile îlŭ podidiră şi numai cu o voce tremurătóre fù în stare sĕ ḑică:

— „Escelenţă!... Pentru mila lui Dumneḑeu, fiţĭ faţă de mine atâtŭ de graţiosŭ....“

Minski îlŭ privì pĕtrundĕtorŭ şi îngâmfatŭ, îlŭ luà de mânĭ, îlŭ conduse în odaia sa şi încuià uşa.

— „Escelenţă“, continuà bĕtrânulŭ, „totŭ ceea ce s'a întêmplatŭ e perdutŭ; de aceea redaţi-'mĭ celŭ puţinŭ pe sĕrmana mea Dunja. D-vóstră aţĭ petrecutŭ destulŭ cu dênsa. Nu o aruncaţĭ, fără de nicĭ unŭ folosŭ, în prăpastiă“.

— „Ceea ce s'a făcutŭ nu se mai póte desface“, ḑise tînĕrulŭ bărbatŭ, care devenise fórte perplexŭ. „Eu sunt vinovatŭ faţă de tine şi gata de-a te ruga de iertare; dér sĕ nu credĭ, că aşĭ puté sĕ lasŭ pe Dunja dela mine; ea va deveni fericită, te asigurŭ pe cuvêntulŭ meu de onóre. Şi ce mai pretinḑĭ tu dela dênsa? Ea mĕ iubesce şi s'a desobicĭnuitŭ de felulŭ ei de vieţă de mai 'nainte; nicĭ unulŭ nu va fi în stare sĕ uite cele întêmplate“

născocit'o Ungurii cu scopŭ de a ne face sĕ perdemŭ simpatiile Europei, care vré pacea, şi sĕ-şĭ acopere făptuirile barbare din Ardealŭ...

Cum? Aţĭ tăcutŭ, D-lorŭ miniştri, cândŭ D. Kalnoky acusă de iredentistă mişcarea naţionalistă din România, mişcare la care participă numai din Senatŭ aprópe 50 de membri! Nu mai vorbescŭ, D-lorŭ, de cei 32, carĭ au găsitŭ atâta independenţă în inima lorŭ română, pentru-ca sĕ înfrîngă unŭ momentŭ disciplina partidului şi sĕ'mĭ dea deunădĭ voturile pentru a puté sĕ ajungŭ la unulŭ din cele patru fotolii de vice-preşedinţĭ. O mişcare ce numĕră aprópe douĕ treimĭ din representanţii ţĕrei, deputaţĭ şi senatorĭ, e o mişcare iredentistă? Décă D-vóstrĕ nu declaraţĭ, că s'a înşelatŭ D. Kálnoky, sciţĭ ce resultă? Resultă, că D-vóstrĕ înşi-vĕ sunteţĭ iredentiştĭ, căcĭ majoritatea, pe care vĕ sprijiniţĭ este din Liga nóstră culturală.

Suntemŭ iredentiştĭ noi toţĭ, revoluţionarĭ chiar, vremŭ sĕ sfâşiămŭ Ungaria? Décă nu aţĭ respinsŭ asemenea calomnii, în ele veţĭ fi învĕluiţĭ şi D-vóstrĕ cu ţéra. Apoi nu era aci, la Mesagiu, indicatŭ loculŭ sĕ ridicaţĭ mănuşa, ce vi-se aruncă şi D-vóstrĕ şi ţĕrei?

Trebuia, ca sĕ afirmaţĭ măcarŭ în rĕspunsulŭ la Mesagiu cu tăriă, că România nu e aşa cum au acusat'o, în modŭ necuviinciosŭ, injustŭ şi nedemnŭ, membrii din delegaţia unguréscă....

Puteaţĭ sĕ spuneţĭ D-lui Kalnoky, sĕ-i daţĭ asigurarea, că nu există iredentismŭ în România, celŭ puţinŭ, că nu există în societăţĭ pe faţă, cum este Liga, care e o societate organisată publicŭ, la sciinţa tuturorŭ, sub controlulŭ tuturorŭ. Liga mai multŭ decâtŭ orĭ care asociaţiune este înţeléptă şi prudentă, o sciţĭ D-vóstrĕ toţĭ, D-lorŭ senatorĭ, carĭ aparţineţĭ ei.

Dér incă odată, în casulŭ cândŭ Liga e iredentistă, D-vóstrĕ deveniţĭ iredentiştĭ prin faptulŭ, că majoritatea D-vóstrĕ este din Ligă. Sunteţĭ iredentiştĭ? Sĕ mĕ ierte D. Panu, ilustrulŭ meu amicŭ, acelŭ bărbatŭ, pentru care am o deosebită stimă. Eu sciu, că numai D. Panu, şefulŭ democraţilorŭ, singurŭ numai D-lui, la altă ocasiune, aicĭ în Senatŭ, a cam făcutŭ ceva declaraţiunĭ, ce puteau trece de iredentiste. D-nii miniştri mai au cunoscinţă de declaraţiunea aceea? Eu n'am aprobat'o...

D lorŭ miniştri, Liga a rĕspunsŭ D-lui de Kalnoky. Rĕspunsulŭ nostru este cunoscutŭ; nu'lŭ voiu aduce din nou înaintea a o sumă de membri din Ligă. Dér nu se cuvenia, în interesulŭ bunelorŭ relaţiunĭ a României cu Austro-Ungaria, sĕ daţĭ şi D-vóstrĕ formală desminţire acusărilorŭ aduse, nu Ligei, dér ţĕrei, de alde Berzeviczi, Apponyi, şi chiar de ilustrulŭ omŭ de statŭ, D. de Kalnoky? Spusu-i-aţĭ, că nu póte fi iredentistă o Ligă, care nu a pomenitŭ nicĭ-odată nicĭ o vorbă despre Bucovina şi Basarabia, pămênturĭ adovĕrate ale României?

Spusu-li-aţĭ, ceea ce altă-dată am probatŭ D-lui de Hoyos, ministru austro-ungarŭ din Bucurescĭ, că décă se află în limba românéscă ceva charte, cărţĭ ce 'i se parŭ iredentiste, există însĕ de cu multŭ mai înainte o întrégă literatură unguréscă, care vorbesce de o Ungariă, care se întinde până la Marea-Négră! (Murmure, ilaritate).

Sĕ târîe înaintea justiţiei în Ardealŭ la rîsulŭ şi indignarea lumei, fete române, pentru-că au purtatŭ pe inima lorŭ tricolorulŭ némului lorŭ. Le aducŭ de aci omagiulŭ nostru pentru frumosulŭ rĕspunsŭ ce au datŭ judelui. De ce nu amintiţĭ la Buda-Pesta, că acolo, la încoronarea Regelui Ungariei, şi-au permisŭ şoviniştii sĕ arboreze drapelele Moldovei şi Valahiei, ca a unorŭ ţĕrĭ vasale corónei S-tului Stefanŭ?! La pretinsulŭ daco-românismŭ alŭ Ligei, alŭ ţĕrei, de ce nu aţĭ pusŭ în faţă realulŭ *pan-maghiarismŭ?* In locŭ de a îngădui sĕ se dea informaţiunĭ D-lui de Kalnoky asupra cifrelorŭ budgetare din budgetulŭ ţĕrei românescĭ, de ce nu aţĭ căutatŭ sĕ aveţĭ informaţiunĭ despre cifrele carĭ se cheltuescŭ acolo pentru pan-maghiarismŭ?

D. Berzeviczy, vorbindŭ de pretinşii 520.000 francĭ, din carĭ D-vóstrĕ, înţeleşĭ cu Liga, aţĭ fi vĕrsatŭ focŭ prin Transilvania, dicea că aşa ceva n'a mai cunoscutŭ în verĭ unŭ altŭ budgetŭ de statŭ. Se póte, dicea D-sa, că şi alte state subvenţionéză *pe sub mână* şcolĭ şi bisericĭ din străinătate, dér cifrele nu se trecŭ în budgetŭ, căcĭ asta nu e compatibilŭ cu decorulŭ internaţionalŭ. Ungeresce e sĕ vorbescĭ ast-felŭ!

Dér *ab hoste disce!* (dela duşmanŭ învaţă). La asemenea unguréscă teoriă, — prin care cu iscusinţă, acusatorulŭ reservă ca legitimŭ dreptulŭ statului ungurescŭ de a face propagande în ţĕrĭ streine, — destulŭ ca cifrele, carĭ se cheltuescŭ sĕ nu le trécă statulŭ directŭ în budgetulŭ sĕu, ci sĕ le dea la anume societăţĭ, pe sub mână, în interesulŭ pan-maghiarismului, — la asemenea teoriă şi practică necinstită, la care D-vóstrĕ nu aţĭ avutŭ recursŭ, mulţumindu-vĕ fără sfială a trece, în budgetulŭ ţĕrei, cifrele necesarii pentru scóla şi biserica Românilorŭ, supuşilorŭ ţĕrei din streinătate; la asemenea teoriă necinstită, ce aţĭ rĕspunsŭ? Căutat'aţĭ sĕ vĕ informaţĭ despre acelŭ pan-maghiarismŭ ascunsŭ, deghisatŭ sub nume de societăţĭ, pe carĭ îlŭ legitiméză oratorulŭ importantŭ, fostŭ secretarŭ de statŭ, din delegaţiunea unguréscă?

Eu aşĭ fi rĕspunsŭ, că ne suntŭ cunoscute de mulţĭ anĭ faptele pan-maghiarismului, prin legăturile guvernului ungarŭ cu societăţile anume create pentru acelŭ scopŭ.

Ca sĕ nu facŭ istoriă tocmai vechiă, voiu aminti numai grasele subvenţii, ce primea episcopulŭ romano-catolicŭ din Bucurescĭ, Ignazio Paoli, nu suntŭ mulţĭ anĭ de atuncĭ, sub cuvêntŭ, că îngrijesce de sute de mii de Ungurĭ, carĭ alt-mintrelea s'ar fi desnaţionalisatŭ. Se întêmpla acésta la 1872; documentele suntŭ la disposiţiunea D-vóstrĕ. Subvenţiunile, însĕ, nu au încetatŭ dela 1872, ele au continuatŭ şi, din 10 în 10 anĭ, eu potŭ sĕ vĕ aducŭ dovedĭ despre ele.

La 1882 étă ce se petrecŭ în parlamentulŭ ungarŭ. Unŭ deputatŭ anume Adam Lazár cerŭ făţişŭ burse pentru unŭ numĕrŭ de tinerĭ Ciangăi din satele din Moldova şi pentru tinerii din părţile României. Se dicea, că este de nevoiă sĕ se aducă la Pesta unŭ numĕrŭ considerabilŭ de tinerĭ, în scólele ungurescĭ, ca sĕ se deprindă a fi apostolĭ ai maghiarismului în ţéra românéscă. La vorbele acestea ale lui Lazár, Koloman Thally a cerutŭ mai multŭ de câtŭ atâtu. Elŭ afirma, că în trecutŭ erau 500.000 Ungurĭ numai în Moldova, şi că astădĭ nu au mai rĕmasŭ de câtŭ 250.000, ceilalţĭ romanisându-se, şi propune ca sĕ se trimită emisarĭ, ca sĕ îndemne pe Ungurĭ a părăsi Moldova şi a trece în Ungaria. La urma urmelorŭ, dice Koloman Tally, décă guvernulŭ românŭ ar împedeca propaganda, sĕ-i propunemŭ unŭ schimbŭ, dându i doi Românĭ pentru unŭ Ungurŭ.

Comitele Szapary, — o! acesta nu era unŭ deputatŭ óre-care ci însuşĭ ministrulŭ de finance din 1882, — a declaratŭ în şedinţa parlamentului, că trebue sĕ se lucreze în propagandă tocmai aşa cum Berzevitczi dise acum în delegaţiune, că este făptuire legitimă. Ministrulŭ Szapary a cerutŭ subvenţiunĭ marĭ pentru diverse societăţĭ de pan-maghiarisare, asemenea sub titulaturĭ de societăţĭ scolare şi filantropice, dicêndŭ, că ele vorŭ da burse la tinerii Ciangăi şi că vorŭ ajuta propaganda maghiară de pretutindenĭ.

D. ministru de externe, Al. Lahovari: Când se petreceau acestea?

D. V. A. Urechiă: La 1882. Eram abia eşitŭ din ministerŭ. Dér nu este vorba de o propagaudă numai dela 1882, ci de multe decimĭ de anĭ....

Am vorbitŭ de ea numai din 10 în 10 anĭ, ca sĕ nu mĕ prea întindŭ.

D-vóstrĕ carĭ proclamaţĭ, că neintervenirea este o *doctrină internaţională*, peste care nu se póte trece, şi că nu puteţĭ interveni în treburile dinlăuntru ale unui statŭ vecinŭ, aflaţĭ ce propunere mai primesce ministrulŭ de finance şi guvernulŭ ungarŭ la 1882.

La propunerea lui Koloman Thally, de a se invita, prin emisarĭ secreţĭ, catolicii din Moldova sĕ trécă în Ungaria, ministrulŭ Szapary rĕspunde, că s'au luatŭ mĕsurĭ pentru repatriarea acelorŭ Ciangăi din Moldova şi că vorŭ fi aşedaţĭ de-a lungulŭ Tisei, de îndată ce vorŭ fi desecate bălţile şi locurile mocirlóse de pe acolo.

Étă d-lorŭ, ceva mai multŭ decâtŭ o intervenire amicală în favórea a 3 milióne de nenorociţĭ: este împrăştiare de agenţĭ secreţĭ, carĭ în decursŭ de mai mulţĭ anĭ, prin satele Moldovei şi ale ţĕrei românescĭ, nu se ocupă decâtŭ de a desagrega din ţĕră pe acei 250,000, (acésta este cifra minimă, care a dat'o deputatulŭ Koloman).

Étă dér, intervenire!

O asemenea intervenire nu ni-se póte arăta nouĕ din partea vecinului statŭ. La acéstă intervenire a agenţilorŭ secreţĭ, verĭ-o câţĭ-va ţĕranĭ, mai lesne credĕtorĭ în asemenea propagande, s'au şi grăbitŭ sĕ plece din Moldova şi Bucovina şi s'au dusŭ în Ungaria. Au vĕdutŭ însĕ bieţii, ce păpară le este acolo gătită, şi îndată s'au întorsŭ îndĕrĕtŭ la ţéra aceea, despre care propaganda le spune numai prăpăstii! (Aplause).

Apoi, d-lorŭ, cu o practică de propagandă maghiară, semi-seculară şi care urméză şi până astădĭ, vine guvernulŭ ungurescŭ sĕ afirme esistenţa unei iredente în România şi sĕ pună în sarcina ei tótă mişcarea ardelenéscă şi bănăţénă?

De ce, d-lorŭ miniştri, nu aţĭ spusŭ acestea d-lui de Kalnoky? De ce nu i-aţĭ spusŭ, că ţéra şi Liga, cerêndu-vĕ sĕ nu staţĭ indiferenţĭ privitorĭ la uciderea a 3 milióne de fraţĭ de peste munţĭ, nu vĕ împinge la daco-românismŭ?

Se acusă întregŭ némulŭ românescŭ, acestŭ némŭ pacînicŭ, cum îlŭ numiţĭ d-vóstrĕ, şi se acusă de ce? Se acusă de iredentismŭ, de daco-românismŭ, tocmai de aceia, carĭ facŭ pan-maghiarismŭ până şi la noi!

La acéstă acusare d-vóstrĕ eraţĭ datorĭ sĕ arătaţĭ, că *mişcarea din Ardealŭ nu este pornită din Bucurescĭ, că ea este vechiă*; căcĭ cine a studiatŭ istoria némului românescŭ e convinsŭ, că noi, cu mişcarea nóstră de aci nu suntemŭ decâtŭ a o suta rótă la carulŭ naţionalŭ de dincolo de munţĭ; *că cestiunea naţională de acolo a fostŭ, este şi va fi şi fără de noi, ba chiar şi când amŭ cerca s'o stânjimŭ.*

Amintiţĭ d-lui de Kalnoky şi d-lui de Wekerle, că cestiunea, care agită pe Românii din Ardélŭ şi Banatŭ şi care are rĕsunetŭ naturalŭ în inimile nóstre de fraţĭ, nu este o cestiune eşită din isvorŭ iredentistŭ şi nicĭ din România. In adevĕrŭ, în urma frumósei mişcărĭ, întreprinse altă-dată în secolulŭ XVIII, de episcopulŭ martirŭ ardeleanŭ, Inocenţie, Românii ardelenĭ continuară mişcarea sub nemuritorii episcopĭ Ionŭ Bobŭ şi Gerasimŭ Adamovicĭ. Aceştia presintă împĕratului Leopoldŭ acelŭ memorandŭ cunoscutŭ sub numele de *Suplex libellus Valachorum*, memorandulŭ redactatŭ de către celebrulŭ Méhes, consilierulŭ de curte Ce cerură Românii prin memorandulŭ acesta la 1791?

(Va urma.)

Şi după aceste îi apăsă bĕtrânului ceva în palmă, deschise uşa şi poştarulŭ se vĕdù deodată, fără de-a sci cum, érăşĭ pe stradă.

Multŭ stĕtù elŭ nemişcatŭ, în sfîrşitŭ observà unŭ sulŭ de hârtiă în palma sa. Elŭ îlŭ luà şi desfăcù mai multe bancnote de câte douĕ-decĭ şi cincĭ de ruble. Lacrimile îlŭ podidiră din nou — lacrimile mâniei. Dênsulŭ rupse bancnotele, le aruncà la pămêntŭ, le călcà în picióre şi se duse mai departe....

După-ce făcuse câţĭ-va paşĭ, stete din nou pe locŭ şi se puse pe gândurĭ.... şi ér se întórse.... Dér bancnotele dispăruseră deja. Ér când îlŭ observà unŭ bărbatŭ bine îmbrăcatŭ, acesta se aruncà asupra unei birjĭ, se puse grabnicŭ în ea şi strigà visitiului: „Inainte, înainte!"

Poştarulŭ însĕ nu-'i urmà. Elŭ se hotărî sĕ se reîntórcă acasă. Dér înainte de acésta doria sĕ mai vadă încă odată pe sĕrmana sa Dunja. Cu acéstă intenţiune se reîntórse după douĕ dile érăşĭ la Minski; flăcăulŭ acestuia însĕ îi spuse într'unŭ tonŭ durŭ, că stăpânulŭ sĕu nu primesce pe nimenea, îlŭ aruncà afară din antecameră şi îi închise uşa înaintea nasului.

Poştarulŭ aşteptà multă vreme, şi după aceea îşĭ căutà de drumŭ.

In sara acestei dile trecea dênsulŭ peste Litejmaja, după-ce asistase la unŭ „Te-deum" în biserica „Tuturorŭ obidiţilorŭ". De-odată sburà o birjă elegantă pe dinainte-i şi elŭ recunoscù pe Minski. Birja se oprì înaintea unei case cu trei etage şi husarulŭ urcà grăbindŭ scările. Atuncĭ îi trecù poştarului prin minte o fericită ideiă. Elŭ se reîntórse din nou, se apropià de birjarŭ şi întrebà:

— „Alŭ cui e acestŭ calŭ iute, pretine? Nu e alŭ lui Minski?"

— „Da, alŭ lui Minski;" rĕspunse vizitiulŭ; „dér ce vréi tu?"

— „Ei, apoi din causa acésta: stăpânulŭ tĕu 'mi-a poruncitŭ sĕ ducŭ o scrisorică acelei Dunja, şi eu am uitatŭ, unde locuesce Dunja sa".

— „Aicĭ locuesce dênsa, în alŭ doilea etajŭ, sosescĭ prea târdiu cu scrisórea ta, iubite pretine. Acum se află elŭ însuşĭ la dênsa".

— „Nu face nimicŭ", dise poştarulŭ pe când inima-i svîcnia puternicŭ; „îţĭ mulţămescŭ pentru lămurirea ta, însĕ îmĭ voi sci eu împlini însărcinarea".

Şi cu aceste cuvinte începù sĕ urce scările.

Uşa era încuiată. Elŭ sunà. Mai multe secunde trecură într'o aşteptare apăsătóre. De-odată scîrţăi cheia, 'i-se deschise.

— „Nu locuesce aicĭ Awdotja Simeonowna?" întrebà elŭ.

— „Da!" rĕspunse o servitóre tînĕră. „Ce dorescĭ tu dela dênsa?"

Fără de a rĕspunde vre-unŭ cuvêntŭ, întrà poştarulŭ în antecameză.

— „Tu nu poţĭ întra, tu nu poţĭ întra!" strigà copila. „Awdotja Simeonowna are o visită."

Dér fără ca s'o bage 'n sémă, întrà poştarulŭ înlăuntru. Cele dintâi douĕ odăi erau amêndouĕ întunecate. In a treia era lumină. Elŭ se apropià de uşa deschisă şi stete pe locŭ. Minski sta copleşitŭ de gândurĭ în odaia pomposŭ mobilată. Dunja, îmbrăcată după cea mai luxósă modă, şedea pe spatele scaunului ei, asemenea unei călăreţe pe şéua ei englesă. Ea privia gingaşŭ la Minski şi-'şĭ înfăşurà negrele-'i bucle în jurulŭ degetelorŭ sale împodobite cu inele preţióse. Sĕrmanulŭ poştarŭ! Nicĭ-odată nu-'şĭ vĕduse elŭ fiica atâtŭ de frumósă. Nu se putù decĭ reţinê de a nu o admira.

— „Cine e aicĭ?" întrebà ea, fără de a-'şĭ ridica capulŭ.

Elŭ tăcù! Dunja, de-óre-ce nu primì nicĭ unŭ rĕspunsŭ, privì în susŭ — şi cu unŭ ţipetŭ cădù la pămêntŭ.

Ingrozitulŭ Minski grăbì într'acolo şi o ridicà, dér când observà în uşă pe bĕtrânulŭ poştarŭ, părăsì îndată pe Dunja, păşi înaintea lui şi dise scrâşnindŭ din dinţĭ, cu o voce tremurândă de furiă:

— „Ce vréi tu aicĭ? De ce mĕ urmărescĭ pretutindenea, ca unŭ tâlharŭ? Voescĭ sĕ mĕ ucidĭ? Afară cu tine!"

Şi înhăţândŭ pe bĕtrânŭ de gâtŭ cu mâna sa puternică, îlŭ aruncà pe trepte afară.

Bĕtrânulŭ se reîntórse la locuinţa sa. Amiculŭ sĕu îlŭ sfătuì, sĕ înainteze la locurile competente o jalbă. Dér după-ce poştarulŭ se rĕsgândi unŭ momentŭ, îşĭ mişcà negativŭ mâna şi se decise, sĕ renunţe la orĭ-ce alte demersurĭ. Douĕ dile după aceea părăsì Petersburgulŭ şi se reîntórse directŭ la staţiunea sa, unde reluà din nou asupră-'şĭ datorinţele sale de funcţionarŭ.

— „Acesta e alŭ treilea anŭ, de când trăescŭ fără Dunja şi eu nicĭ n'am mai auditŭ nimicŭ de ea, nicĭ n'am mai vĕdut'o. Dumnedeu scie, décă ea mai trăesce séu a muritŭ. Totulŭ se póte întêmpla în lumea acésta. Ea nu e nicĭ prima, nicĭ nu va fi ultima, care înlănţuită fiind de câte-

SCIRILE ḌILEI.

4 (16) Februarie.

Cine ațîță? Sub titlulŭ: „*Agitațiune*“ („Izgatás“), fóia maghiară „*Kolozsvár*“ din Clușiu publică unŭ articolŭ de fondŭ, în care aruncă fulgere și trăsnete asupra „*Gazetei Transilvaniei*“. Indemnulŭ ’i l’au datŭ de astă-dată celea ce le-amŭ scrisŭ noi, în numĕrulŭ de Dumineca trecută, despre blăstĕmățiile Ciangăilorŭ din Săcele. In locŭ de-a sbiciui după cuviință pe sburdalnicii sĕi frațĭ, carĭ au jăfuitŭ și au atacatŭ atâtŭ de mișelesce pe cei doi Românĭ săcelenĭ, „Kolozsvár“ se năpustesce cu furiă asupra nóstră, ca și cum nu cei ce sĕvîrșescŭ blăstĕmățiile în potriva Românilorŭ, nu cei ce ne atacă cu ciomagulŭ pe strade și în locuințele nóstre, ci „Gazeta Transilvaniei“ ar fi de vină la tóte, pentru-că ea a luatŭ în apĕrare pe Românii atacațĭ. — Décă chiar foi de ale guvernului, precum este „Kolozsvár“, scie sĕ judece ast-felŭ lucrurile, apoi sĕ nu se mai mire nimenĭ, că amŭ ajunsŭ sĕ nu mai putemŭ fi sigurĭ de liniște și pace nicĭ în locuințele nóstre. Vina, cum am ḍisŭ și în numĕrulŭ de Dumineca trecută, o pórtă în prima liniă cei ce ocrotescŭ mișeliile sĕvîrșite în potriva Românilorŭ, precum le ocrotesce și „Kolozsvár“ în articululŭ de fondŭ de astăḍĭ, scrisŭ în contra „Gazetei“.

—o—

Procesulŭ de pressă alŭ lui „Magyar Allam“. Alaltăerĭ s’a pertractatŭ înaintea curții cu jurațĭ din Budapesta procesulŭ de pressă, intentatŭ redactorului responsabilŭ alŭ ḍiarului clericalŭ „Magyar Allam“, Emil Szemnecz, pentru unŭ articolŭ intitulatŭ „Consumatum est“, care s’a scrisŭ imediatŭ după sancționarea legilorŭ bisericescĭ, și în care procurorulŭ supremŭ de statŭ descoperì delictŭ de pressă pentru laesa majestate. După-ce verdictulŭ juraților sună, că Szemecz e vinovatŭ, tribunalulŭ, pe basa acestui verdictŭ, ilŭ osândì la *8 lunĭ închisóre de statŭ, unŭ anŭ perderea oficiului și purtarea speselorŭ procesuale și judecătorescĭ.*

—o—

Aniversarea de 110 anĭ a morții lui Horia și Cloșca. Din Bucurescĭ se telegrafiéză, că la 27 Februarie se va serba în capitala României aniversarea de 110 anĭ, de când *Horia și Cloșca au suferitŭ morte de martirĭ, fiindŭ frânțĭ pe rótă la Alba Julia.* (O fóiă românéscă din Sibiiu ai cărei colaboratorĭ se pretindŭ a fi marĭ „istoricĭ“ ḍice, că se va serba „aniversarea de 110 anĭ a *spânzurării* lui Horia și Cloșca“). Studenții din Bucurescĭ vorŭ face unŭ mare meetingŭ, la care se vorŭ ține prelegerĭ despre causele și urmările rĕsculării țĕranilorŭ românĭ, dér demonstrațiunĭ pe stradă nu se vorŭ face.

O scrisóre din America. Dela unŭ abonentŭ alŭ nostru din America nordică, cu numele *Iosifŭ Hordobețŭ*, care în timpulŭ de față locuesce în orașulŭ Niles-Ohio, primimŭ o epistolă, a cărei adresă e scrisă *în limba românéscă.* Epistola a fostŭ espedată de-acolo în 30 Ianuarie n. c. și a sositŭ aicĭ în 13 Februarie. Abonentulŭ nostru ne spune, că în orașulŭ Niles-Ohio se află *18 Românĭ dela noi*, carĭ primescŭ regulatŭ „Gazeta Transilvaniei“ și toțĭ cu supĕrare cetescŭ despre starea cea vitregă, în care se află frații lorŭ de-acasă sub stăpânirea maghiară? Frații noștri din America ne trimitŭ, în fine, salutărĭ și îmbărbătărĭ în lupta, ce purtămŭ pentru sânta și drépta causă a poporului românŭ.

—o—

Ne mai pomenitŭ. Din Rodna-veche „Tribuna“ primesce o telegramă, în care se spune, că d-na *Flora Avramŭ*, care a colectatŭ obiecte pentru tombola din Bucurescĭ în favórea familiilorŭ întemnițațilorŭ noștri, *a fostŭ pedepsită cu 5 ḍile arestŭ.*

—o—

Colera în Constantinopolŭ. Deja în luna trecută erupse colera în capitala Turciei. Dela 5—12 l. c. s’au constatatŭ în orașŭ 61 casurĭ de îmbolnăvire și 29 casurĭ de mórte. Dér colera graséză mai tare în suburbii. In Deagatsch s’au constatatŭ 5 casurĭ de mórte numai din causa mâncărei de pescĭ stricațĭ. Comunicația cu posta este întreruptă.

—o—

Musica militară va da mâne séra în restaurantulŭ Fleischer unŭ concertŭ cu programŭ alesŭ și bogatŭ.

—o—

NECROLOGŬ. Preotulŭ capelanŭ gr. ort. din Bozoviciu, **George Dimitrieviciu**, după un morbŭ greu și îndelungatŭ în alŭ 8-lea anŭ alŭ fericitei căsătorie, și în alŭ 7-lea anŭ alŭ preoției, în etate de 38 de anĭ a rĕposatŭ în 13/1 Ianuarie și s’a înmormêntatŭ în 15/3 Ianuarie a. c. în Budapesta. — Pe defunctulŭ ’lŭ deplânge întristata și neconsolabila sa soțiă Măriόra născută Suru și doi orfanĭ: Helena și Nicolae; părinții: parochulŭ primarŭ din Bozoviciu George Dimitrieviciu și Maria n. Popoviciu; surorile: Maria căsĕtorită Bârsanŭ; Ana căsĕtorită Munteanu și Petra căsĕtorită Ruva, precum și numĕroșii consĕngenĭ și amicĭ. Fie-i țĕrîna ușóră!

Lucrurĭ scandalóse.

Din Opatița, în comitatulŭ Timișórei, priminŭ o corespondență, în care ni-se descoperŭ lucrurĭ scandalóse și fórte întristătóre.

Se află în acea comună unŭ învĕțătorŭ, cu numele *Ioanŭ Popoviciu*, care mai bine de 20 de anĭ muncesce în acea comună ca învĕțătorŭ. Avut’a bietulŭ dascălŭ de-a suferi în decursulŭ acestui timpŭ multe neplăcerĭ: mai întâiu i-a amărîtŭ ḍilele fostulŭ preotŭ de acolo Ioanŭ Ghilezanŭ, care pusese la cale mulțime de plângerĭ în contra lui, ba s’au făcutŭ din partea Consistorului din Caransebeșŭ și trei cercetărĭ disciplinare în contra bietului învĕțătorŭ. Din cercetările făcute însĕ Consistorulŭ s’a convinsŭ, că învĕțătorulŭ e nevinovatŭ; că elŭ a făcutŭ cu școlarii esamene bune și are o purtare morală fórte bună. In urma acésta l’a declaratŭ nevinovatŭ.

Din primă-véra anului 1891 însĕ a venitŭ în Opatița unŭ preotŭ nou, din Caransebeșŭ. Acesta abia s’a așeḍatŭ în comună și a și începutŭ cu pîrele la Consistorŭ în contra învĕțătorului, sumuțândŭ pe ómenĭ și vîrîndŭ totŭ feliulŭ de zizanii între poporŭ și învĕțătorŭ.

Patima l’a dusŭ așa departe pe acestŭ preotŭ pĕcătosŭ, încâtŭ prin mijlocirea lui s’au aflatŭ vre-o 9 ómenĭ din satŭ, carĭ au iscălitŭ o hârtiă unguréscă adresată inspectorului r. de școle din Timișóra. De-ar fi sciutŭ bieții ómenĭ, ce ticălósă, ce blăstămată și vênḍĕtóre de neamŭ este acea hârtiă, de bună sémă n’ar fi iscălit’o. Lorŭ însĕ li-s’a spusŭ, că e o rugare a învĕțătorului pentru a fi pusŭ în pensiune și așa ómenii, carĭ nu sciau ce e scrisŭ pe unguresce în hârtiă, au iscălit’o.

Étă ce era scrisŭ în acea hârtiă adresată inspectorului ungurescŭ de școle:

După ce ilŭ înegresce pe bietulŭ învĕțătorŭ cu câte și mai câte scornitúrĭ ticălóse, pîrîndu-lŭ între altele chiar și cu aceea, că pe copii îi învață cântările bisericescĭ cu sirguință prea mare, ḍice așa:

„Mai scandalosŭ decâtŭ tóte este, că din limba maghiară, care este atâtŭ de însĕmnată și dorită, copiiĭ noștri de școlă nu sciu nicĭ unŭ cuvêntŭ cum se cade; dér acésta nicĭ nu se póte pofti dela ei, de vreme ce învĕțătorulŭ lorŭ nicĭ din limba română nu are testimoniu de calificațiune, ér despre o calificațiune în limba maghiară nicĭ visa nu se póte. *Cu durere și cu mare consternațiune trebue sĕ declarămŭ, că articululŭ de lege 18 din 1879, privitorŭ la propunerea obligătóre a limbei maghiare, nicĭ aḍĭ nu se duce în deplinire*“.

După acésta ilŭ pîresce pe învĕțătorŭ că „îi place a se amesteca la alegerile politice comunale“, că „*ațîță poporulŭ în contra poruncilorŭ primăriei comunale*“, și că „peste totŭ nu *cinstesce și nu bagă nicĭ într’o semă autoritățile mai inalte* (unguresci) și *poruncile acelora*“, etc. In fine acusă și Consistorulŭ din Caransebeșŭ, ḍicêndŭ, că tóte acestea ’i s’au făcutŭ cunoscute Consistorului in mai multe rêndurĭ, dér Consistorulŭ n’a făcutŭ nimicŭ. De aceea rógă pe inspectorulŭ ungurescŭ, ca sĕ facă elŭ ceea ce n’a vrutŭ sĕ facă Consistorulŭ, și pe învĕțătorulŭ Popovicĭ „câtŭ mai curêndŭ sĕ-lŭ scótă din postŭ“.

Acestea și alte multe minciunĭ și ticăloșii se cuprindeau în hârtia înaintată inspectorului ungurescŭ. Inspectorulŭ a luatŭ hârtia și a trimis’o Consistorului din Caransebeșŭ, care prin protopopulŭ Buziașului a făcutŭ cercetare, pe basa căreia Consistorulŭ a adusŭ hotărîrea, că acusațiunea a fostŭ mincinósă și falsă, de-órece „învĕțătorulŭ Ioanŭ Popoviciu din Opatița are atâtŭ testimoniu de calificațiune, câtŭ și decretŭ, a datŭ cu elevii din tóte obiectele de învĕțămêntŭ esamene bune și fórte bune. In fine Consistorulŭ și de astă-dată l’a aflatŭ nevinovatŭ pe învĕțătorŭ și l’a achitatŭ, ér actualulŭ preotŭ din Opatița, vĕḍêndŭ că nicĭ pe astă cale n’a pututŭ scóte din postŭ pe învĕțătorŭ, a începutŭ acum sĕ-lŭ șicaneze în altă formă, făcêndŭ sĕ nu ’i se plătéscă salarulŭ etc. etc.

Amŭ arătatŭ aicĭ starea lucrului așa, după cum ni-se descrie într’o corespondență mai lungă, ce o primimŭ din Opatița. Lucrurile, ce ni-se desfășură aicĭ, suntŭ câtŭ se póte de triste și durerόse. Hârtia adresată inspectorului ungurescŭ de școle este o adevĕrată trădare de neamŭ. Décă este adevĕratŭ, că preotulŭ a fostŭ acela, care i-a îndemnatŭ pe cei 9 Românĭ din Opatița sĕ iscăléscă și sĕ înainteze inspectorului acea hârtiă, atuncĭ n’ar mai fi vrednicŭ acelŭ preotŭ sĕ mânânce pânea poporului românŭ nicĭ 24 de óre. Nu credemŭ, că în sinulŭ plugarilorŭ noștri românĭ s’ar afla suflete atâtŭ de negre și ticălóse, carĭ pe unŭ învĕțătorŭ românŭ sĕ-lŭ pîrască la dușmanii neamului nostru și sĕ ridice în contra lui astfelŭ de plângerĭ. Celŭ ce i-a îndemnatŭ pe cei 9 Românĭ din Opatița sĕ facă acestŭ pasŭ nesocotitŭ, este celŭ mai mare și mai primejdiosŭ dușmanŭ alŭ poporului nostru. Românii din Opatița vorŭ face bine, décă vorŭ căuta sĕ scie cu siguranță, cine este ticălosulŭ, care a aruncatŭ o asemenea pată pe numele lorŭ și sĕ se feréscă apoi de elŭ, ca de o óie rîiósŭ, căcì cu unŭ asemenea ticălosŭ nicĭ unui Românŭ adevĕratŭ nu-i este iertatŭ sĕ mai stea de vorbă.

Danie.

Eu *Iosifŭ Morariu*, înbĕtrânindŭ ca învĕțătorŭ în comuna acésta Feldióră, în care calitate mi-amŭ datŭ tóte silințele întru promovarea intereselor școlei nóstre, voescŭ ca și după mórtea mea sĕ nu sĕ lipséscă de spriginulŭ meu, de aceea prin acestŭ Documentŭ hotărăscŭ, ca jugĕrulŭ de arătură din alŭ treilea pogonŭ de lângă calea ce merge spre Hopșu, spre drépta până în Horbich, ce se ține de averea mea în mărimea de față, are sĕ fiă proprietatea *Bibliotecei școlare române gr. or. din Feldióra* sub următórele condiții:

1) Murindŭ eu și soția mea Ana, sĕ

---

unŭ călĕtorŭ ticălosŭ, mai întâiu e iubită și după aceea părăsită de către acesta. In Petersburgŭ suntŭ o mulțime de domnișóre de acestea, carĭ aḍĭ umblă îmbrăcate cu totul în mătase, și mâne în cea mai tristă miseriă cutrieră stradele capitalei. Décă-’mĭ trece apoi prin minte cugetulŭ, că Dunja ar puté sĕ se prăpădéscă, probabilŭ, în modulŭ acesta, atuncĭ pĕcătuescŭ inconsciu, dorindŭ ca mai bine sĕ se odihnéscă în mormêntŭ“....

Acésta a fostŭ istorióra pretinului meu, a bĕtrânului poștarŭ — o istorióră, care nu odată a fostŭ întreruptă de lacrimĭ, pe carĭ și-le ștergea elŭ artisticŭ cu mânecile rocului sĕu, ca și mâniosulŭ Terentisch în frumósa baladă a lui Dimitrijeff. Aceste lacrimĭ erau causate póte și de punciulŭ, din care goli dênsulŭ în decursulŭ istorisirei sale cincĭ pahare; dér fiă cum va fi, elŭ mĕ emoționà totușĭ adêncŭ. După ce-’mĭ luai rĕmasŭ bunŭ, trecù o bună bucată de vreme, până ce putui uita pe bĕtrânulŭ poștarŭ, și încă multŭ timpŭ mĕ mai cugetai la sĕrmana Dunja....

Când trecui, mai deunăḍĭ, din nou prin orășelulŭ X., îmĭ adusei érășĭ aminte de pretinulŭ meu. Eu auḍii, că stațiunea, peste care era dênsulŭ, fusese sistată. La întrebarea mea, că óre bĕtrânulŭ poștarŭ mai trăesce, nu putui primi nicĭ unŭ rĕspunsŭ îndestulitorŭ. Hotărîi decĭ, sĕ cercetezŭ loculŭ acela, care-’mĭ era cunoscutŭ, îmĭ închiriai o trăsură și o pornii spre satulŭ N.

Era tómnă. Norĭ închișĭ întunecau cerulŭ și unŭ vêntŭ rece bătea peste lanurile cópte, spulberândŭ încóce și încolo frunḍele roșii și galbene, pe carĭ le rupea în drumulŭ sĕu, din pomĭ. Cam pe la apusulŭ sórelui ajunsei în satŭ și mĕ oprìi înaintea căsuței de poștă. O femeiă grasă eși în tinda, în care mĕ sărutase odată sĕrmana Dunja, și îmĭ rĕspunse la întrebarea mea, că bĕtrânulŭ poștarŭ a muritŭ deja de unŭ anŭ. In casa lui locuesce acum unŭ văcarŭ și ea însa-șĭ e soția acestuia. Eu începui sĕ mĕ căescŭ pentru nefolositórea mea călĕtoriă și pentru cele 7 ruble, pe carĭ le-am datŭ pentru ea.

— „Și din ce a muritŭ elŭ?“ întrebai pe femeia văcarului.

— „Din beuturĭ, tătucă“, rĕspunse ea.

— „Și unde e înmormêntatŭ?“

— „Sub gardŭ, lângă rĕposata sa soțiă“.

— „Mi-ar puté arăta cine-va mormêntulŭ lui?“

— „De ce nu? Hei, Wanka! Lasă odată pisica în pace. Condù pe acestŭ omŭ în cimiterŭ și arată-i mormêntulŭ poștarului“.

La aceste cuvinte grabi ’nainte-mĭ unŭ copilandru sdrențărosŭ, cu pĕrulŭ roșu și pe lângă acestea încă și chiorŭ și mĕ conduse numai decâtŭ la cimiterŭ.

— „Cunoscut’ai tu pe rĕposatulŭ?“ ilŭ întrebŭ eu pe drumŭ.

— „Cum sĕ nu-lŭ fi cunoscutŭ! Elŭ mi-a arătatŭ dóră cum se facŭ tilincile. Câtŭ de adeseorĭ îi strigam eu lui — D-ḍeu sĕ-’lŭ erte, — când eșia din cârciumă: „Unchiașule, Unchiașule, dă-ne nucă!“ Și atuncĭ îmĭ arunca elŭ nucĭ. Tot-déuna se juca cu noi“.

— Și-’șĭ mai aducŭ aminte călĕtorii de dênsulŭ?“

— „Acum trecŭ puținĭ călĕtorĭ pe aicĭ. Une-orĭ vine aicĭ, în acestŭ ținutŭ, assesorulŭ. Dér acesta nu se îngrijesce de morțĭ. In vara trecută sosì o damă nobilă și întrebà de poștarŭ, și se duse la mormêntulŭ lui“.

— „Ce felŭ de damă?“ întrebai eu curiosŭ.

— „O damă frumósă“, rĕspunse copilandrulŭ. „Dênsa călĕtoria într’o trăsură cu șése cai, împreună cu trei domnișorĭ mititei, o doică și unŭ cățelușŭ negru, și când i-se spuse, că bĕtrânulŭ poștarŭ e mortŭ, începù sĕ plângă și ḍise copiilorŭ: „Rĕmânețĭ liniștițĭ aicĭ, eu voescŭ sĕ mergŭ la cimiterŭ“.

— „Écă, eu mĕ oferŭ, sĕ vĕ conducŭ acolo“, îi ḍiseiu.

Dér eleganta damă ḍise:

— „Cunoscŭ drumulŭ“. Și cu aceste îmĭ dete cincĭ copeicĭ. Ce plăcută damă!

Noi ajunserămŭ în cimiterŭ. Unŭ locŭ retrasŭ; nimicŭ nu arĕta cuprinsulŭ sĕu; pretutindenĭ se aflau crucĭ de lemnŭ prin prejurŭ, dér nicĭ unŭ singurŭ pomŭ nu fusese săditŭ acolo, spre a-lŭ adumbri. Nicĭodată în viéța mea nu mai vĕḍusem unŭ cimiterŭ atâtŭ de tristŭ.

— „Acesta e mormêntulŭ bĕtrânului poștarŭ“, ḍise copilandrulŭ, sărindŭ pe o movilă, pe care era așeḍată o cruce négră cu margine de aramă.

— „Și dama a cercetatŭ acestŭ mormêntŭ?“ întrebai eu.

— „Da!“ rĕspunse Wanka. „Eu o observam din depărtare. Ea se aruncà pe mormêntŭ și rĕmase multă vreme așa. Apoi se reîntórse în satŭ, se duse la preotŭ, îi dete banĭ și plecà din nou mai departe; mie însĕ îmĭ dete dênsa cincĭ copeicĭ, — ce darnică damă!“

Eu încă îi dĕdui copilului cincĭ copeicĭ și nu mai regretai, că am făcutŭ acéstă mică călĕtoriă și că am cheltuitŭ șépte ruble.

Trad. de **I. Sc.**

fimŭ înmormêntațĭ între binefactorii Bisericii și ai școlei nóstre, și anumitŭ lângă cei doi fii ai noștri Iónŭ și Iónŭ, și îndată după încetarea din viéță a unuia din noi, dania să între în folosința Bibliotecei școlare.

2) Pentru tóte timpurile câtŭ va sta școla totŭ în 4 anĭ să se cumpere cărțĭ școlarilorŭ săracĭ din Clasa a II-a și a III-a din venitulŭ respectivŭ, și tómna în 6 Octomvre, ḑiua nascerii mele, să se împartă școlarilorŭ săracĭ, și apoi cu finea semestrelorŭ să se pună cărțile în biblioteca școlei, și tómna éră să să împartă școlarilorŭ împreună cu cărțile cumpĕrate din venitulŭ acelei moșii, în vecii vecilorŭ.

3) In fiă-care alŭ cincilea anŭ, din venitulŭ acelei moșii să să facă Parastasŭ pe numele nostru *Iosifŭ* și *Ana*, din care să ia parte numai Preotulŭ, Invĕțătorii și toțĭ școlarii, cărora să li se împartă pâne, cu care apoi să li se esplice școlarilorŭ, avêndŭ ocasiunea, de dania nóstră.

3) Neținêndu-se condițiunile daniei nóstre, dămŭ dreptulŭ celui mai deaprópe din rudenia nóstră, să retragă dania spre folisința sa.

Așa să ne ajute Dumneḑeu!

Feldióră în 3/15 Maiu 1894.

Iosifŭ Morariu,
directorŭ și învĕțătorŭ.
X *Ana* soția mea.

Mulțămită publică.

Reuniunea femeilorŭ române din Abrudŭ, Abrudsatŭ și giurŭ, precum cunoscutŭ este, susține din propriile sale mijlóce o școlă română de fetițe în Abrudŭ. Neajunsurile ḑilnice pretindŭ jertfe materialĭ, carĭ trecŭ peste puterile cercului restrînsŭ alŭ publicului românŭ, la alŭ cărui spriginŭ este avisată, așa încâtŭ numai cu mare cumpĕtŭ și încordare și din venite nesigure se susținea ecuilibrulŭ în bugetŭ.

Intre asemenea împrejurărĭ, îndemnaț de adevĕrată dragoste de némŭ, cu o nemărginită marinimositate a săritŭ întru ajutorulŭ acestui focularŭ culturalŭ Prea stimata dómnă *Iuliana Vasiu* și Prea stimatulŭ domnŭ *Ioanŭ Vișia*, marĭ proprietarĭ în Abrudŭ, și spre a asigura viitorulŭ școlei numite, *au donatŭ reuniunei femeilorŭ române, cu dreptŭ de proprietate, o casă prea frumósă cu etagiu* în apropierea pieței, ca să se foloséscă de localitate pentru școlă.

Faptulŭ nobilŭ vorbesce însu și.

Comitetulŭ reuniunei, în fața acestei marinimosităţĭ, ișĭ împlinesce o sfântă datorință, aducêndŭ și pe calea acésta cea mai căldurósă mulțumită nobililorŭ donatorĭ și dorindu-le, ca faptulŭ mărețŭ, care li-a scrisŭ cu litere de aurŭ numele în analele reuniunei femeilorŭ române, să fie rĕsplătitŭ prin recunoscința tuturorŭ acelora, carĭ din generațiune în generațiune se vorŭ împărtăși de fructele binefacereĭ săvĕrșite. D-ḑeu să-i țină la mulțĭ anĭ!

Asemenea datoresce reuniunea recunoscință Prea stimatului domnŭ Mihaiu Cirlea, notarŭ publicŭ din Abrudŭ, care în considerarea scopului culturalŭ, a făcutŭ tóte documentele referitóre la donațiunea de mai susŭ și întabularea dreptului de proprietate, *gratuite*.

Abrudŭ, 6 Februarie 1895.

Comitetulŭ reuniunei femeilorŭ române din Abrudŭ, Abrudsatŭ și giurŭ:

Anna Filipŭ, presidentă. *Alesandru Ciura,* secretarŭ.

Producțiunĭ și Petrecerĭ.

Balŭ și concertŭ în Bocșia-română. Marțĭ în 7 (19) Februarie 1895 se va ține în sala ospĕtăriei marĭ din Bocșia-română **Balulŭ românŭ** împreunatŭ cu **Concertŭ.** Cântările vorŭ fi esecutate de către renumitulŭ *Corŭ vocalŭ din Chiseteu*. Programulŭ producțiunei este următorulŭ: 1. Motto. 2. „Mersŭ“, corŭ micstŭ secstetŭ de G. *Musicescu*. 3. „Cinelŭ cinelŭ“, piesa teatrală în unŭ actŭ de V. *Alesandri*. 4. „Hora Oltului“, corŭ micstŭ secstetŭ de G. *Musicescu*. 5. „Crișiana“, corŭ micstŭ quartet de J. *Vidu*. 6. „Vlăduțulŭ mamei“, monologŭ comicŭ predatŭ de J. *Dragiciu*. 7. „Ḑis'au badea“, corŭ micstŭ secstetŭ de G. *Musicescu*. 8. „Stăncuța“, corŭ micstŭ secstetŭ de G. *Musicescu*. 9. „Nevasta, care iubesce“ și „Tacĭ bărbate“, corŭ micstŭ secstetŭ de G. *Musicescu și J. Vidu*.

Venitulŭ curatŭ e destinatŭ pentru fondulŭ *reuniunei de lectură din locŭ*, ce se va înființa. George Vucŭ, președinte, Nicolae Cocoșŭ, Constantinŭ Oncea, notarĭ. Todorŭ Ciula, cassarŭ. Paulŭ Stauciu, controlorŭ.

Membrii de comitetŭ: Petru Verdeu, jude comunalŭ. Marcu Huma, sub jude, Ioanŭ Assanŭ, Constantinŭ Siepețianŭ, Trifu Oncea, Constantinŭ Ciula, jurațĭ comunalĭ. Ioanŭ Vucŭ comerciantŭ, George Pernu, Constantinŭ Tina, Ioanŭ Popovicĭ, Alexe Poppescu, Paelŭ Stanŭ, preoțĭ. In óra de pausă membrii numitului corŭ vorŭ juca „Călușiarulŭ“. Prețulŭ de intrare: Pentru familia (de 3 persóne) 2 fl. 50 cr., pentru persóne 1 fl. Ofertele marinimóse suntŭ a se trimite la adresa Domnului Petru Verdeu jude comunalŭ în Bocșia-română.

*

Reuniunea română de cantŭ din B. Comloșŭ învită la Concertulŭ împreunatŭ cu dansŭ, ce se va arangia Sâmbătă în sala ospĕtăriei marĭ. In pausă se va juca „Bătuta“ și „Călușeriulŭ“. Inceputulŭ la 8 óre p. m. Prețulŭ: loculŭ I 70 cr., II 50 cr., III 30 cr. de persónă.

*

Inteligența română din Vĕrșețŭ va da în 21 Februarie n. c. o serată musicală, împreunată cu dansŭ. Inceputulŭ la 8 óre séra. Intrarea: de persónă 1 fl, familie (de 3 membri) 2 fl. 50 cr.

O bandă internațională de spărgĕtorĭ.

De vre-o câte-va ḑile ḑiarele vienese și budapestane suntŭ pline de interesante amĕnunte asupra prinderii și operațiunilorŭ unei bande internaționale de spărgĕtorĭ.

Compusă din ómenĭ tinerĭ și „inteligențĭ“, faimósa bandă a operatŭ aprópe în tóte orașele marĭ din Europa. Se bănuesce chiar, că operațiunea ei s'ar fi întinsŭ și pe teritorulŭ românŭ, și că „tinerii“ spărgĕtorĭ ar fi autorii furtului dela bancherulŭ Danielŭ din Iașĭ, întêmplatŭ în 1892, și ai spargerii băcăniei Pandurulŭ din str. Colței, în Bucuresci.

Interesantŭ e, că aprópe toțĭ membrii bandei suntŭ fii ai Peninsulei Balcanice și se numescŭ: Dimitri Papacosta, Pericles A. Affendakis, Mathias Sahlio, Panarithos (toțĭ grecĭ) și Vlamdimirŭ Risticĭ (sêrbŭ), fostŭ vice-consulŭ alŭ Serbiei la Triestŭ.

Banda a fostŭ descoperită la Bupapesta, unde de unŭ timpŭ încóce spargerile prăvăliilorŭ erau la ordinea ḑilei. Cu prilegiulŭ ultimei spargerĭ la Budapesta, poliției 'i-au părutŭ suspecțĭ doi tinerĭ elegantĭ, carĭ cu câte-va óre înainte se plimbau mereu pe trotuarulŭ prăvăliei. Neavêndŭ motive neîndoelnice pentru a'i aresta, poliția li-a luatŭ numai semnalmentele și 'i-au urmăritŭ până în strada Vaczi-Kőrut.

Mai mulțĭ inșĭ au afirmatŭ, că și cu prilegiulŭ altorŭ spargerĭ au vĕḑutŭ doi tinerĭ elegantĭ. Așa o damă a anunțatŭ poliția, că la dênsa a locuitŭ unŭ domnŭ tînĕrŭ, fórte inteligentŭ, care însĕ cu câteva lunĭ mai înainte a plecatŭ la München, de unde 'i-a și trimisŭ felicitare de anulŭ nou, ér după acésta cu două ḑile l'a întêlnitŭ în Budapesta, cu care prilegiu 'i-a spusŭ, că plécă la Triest, unde va locui de aicĭ înainte. Numele lui este Dimitri Papacosta. Descrierea acestui tînĕrŭ se potrivea de minune cu a unuia dintre cei doi tinerĭ în cestiune. Poliția aflândŭ, că cuartierulŭ lui Papacosta este în Kertész-utcza Nr. 43, 'i-a făcutŭ o perchisiție și a aflatŭ o mulțime de instrumente, carĭ se întrebuințéză la spargerea lăcatelorŭ; a aflatŭ de asemenea vre-o 80 de chei false. Din scrisorile, ce a aflatŭ, a datŭ de urma mai multorŭ nume, dintre carĭ poliției i s'au părutŭ suspecte cu deosebire aceste două: Mathias Stahlio și Pericles A. Affendakis.

Pe acestŭ din urmă l-'a prinsŭ la postă, unde aștepta o epistolă „poste restante“ pe numele sĕu. Dela unŭ birjarŭ poliția a aflatŭ apoi, că Papacosta a luatŭ trenulŭ acceleratŭ, ce mergea spre Belgradŭ. Doi detectivĭ au plecatŭ în urma lui și au descoperitŭ, că elŭ s'ar fi datŭ josŭ din trenŭ la Szabadka. Și într'adevĕrŭ, scoborându-se la Szadadka, l-'au prinsŭ la hotelulŭ „Arany bárány“. Pe alŭ treilea, pe Mathias Stahilo, l'a arestatŭ la cuartirulŭ sĕu din Váczi-körut. E interesantŭ, că la toțĭ trei s'au găsitŭ o mulțime de mărcĭ postale din tóte statele, apoi o mulțime de monede de câte 20 și 10 filerĭ și chei false, precum și alte instrumente de spartŭ. La Papacosta s'au mai aflatŭ mai multe fotografii ale unorŭ dame tinere.

Elŭ avea relațiunĭ cu femei din familii bune. In Viena s'a logoditŭ cu fata unui mare comerciantŭ.

In legătură cu acestea, ḑiarele din Budapesta ne anunță, că poliția din Triest a arestatŭ pe unŭ d. Vladimir Risticĭ, fostŭ vice-consulŭ alŭ Serbiei la Triest, pentru-că s'a doveditŭ, că a participatŭ și dênsulŭ la operațiunile bandei.

Scirea acésta este cu atâtŭ mai sensațională, cu câtŭ Risticĭ a luatŭ o parte însemnată în viéța politică a Serbiei și principele Muntenegrului, în semnŭ de stimă, l'a numitŭ adjutantŭ de onóre.

Cercetările poliției din Budapesta au mai scosŭ la ivélă, că banda a operatŭ și la Praga, Berlin, Viena, Hamburg, Roma, Constantinopolŭ și, cine mai scie, mânepoimâne, se va dovedi, că „tinerii și eleganții“ grecĭ și-au practicatŭ meseria și la Honolulu.

Scirĭ telegrafice.

Budapesta, 16 Februarie. Atâtŭ aci, câtŭ și în cea mai mare parte din țéră cade necontenitŭ nea.

Arco, 16 Februarie. Starea sănĕtății archiducelui *Albrecht* se îmbunĕtățesce. Imprejurimea lui a începutŭ din nou sĕ spereze. Bolnavulŭ a mâncatŭ cu poftă.

Oradea mare, 16 Februarie. Secretarulŭ camerei comerciale din Tĕrgulŭ-Mureșului, Desideriu *Réthy*, s'a împușcatŭ din causa unei bóle incurabile.

Berlinŭ, 16 Februarie. In Reichstag se desbătŭ cestiunea agiului. Cancelarulŭ *Hohenlohe* declară, că este aplecatŭ a intra în pertractărĭ cu alte state, interesate la valorisarea argintului, pentru de-a lua astfelŭ mĕsurĭ comune.

Budapesta, 16 Februarie. La tragerea lasurilorŭ „Ió sziv“, câștigă 10.000 fl. seria 6217, Nr. 94 ér, câte 1000 fl. seria 4755 Nr. 9 și seria 7356 Nr. 39.

Poesii poporale.

Culesc din poporŭ.

Cine 'n lume a vĕḑutŭ
Bosiocŭ crescutŭ în érbă
Drăguță la omŭ cu barbă?
Cine 'n lume a vĕḑutŭ
Bosiocŭ crescutŭ în fênŭ
Drăguță la omŭ bĕtrânŭ?
Cine 'n lume a vĕḑutŭ,
Prin pădure scânteută
Și omŭ căruntŭ cu drăguță?...

*

De s'ar face délulŭ luncă
Sĕ-'mĭ vĕdŭ a mea mândruluca,
Délulŭ de s'ar așeḑa
Sĕ-'mĭ vĕdŭ mândra ce-a lucra
Și de amedĭ unde-a sta?
Délulŭ de s'ar risipi
Sĕ-'mĭ vĕdŭ mândra unde-a fi,
La jocŭ cu cine-a vorbi?

*

Eu pe délŭ, mândra pe vale,
Duce-ma'șĭ într'a ei vale,
Duce-m'așĭ s'o întêlnescŭ
Și ceva sĕ-'i povestescŭ,
Și sĕ-'i punŭ ceva pe capŭ
Că voescŭ umbră sĕ-'i facŭ,
Sĕ n'o arḑă sórele
Că-i albă ca dómnele.

*

Badea 'n vêrfulŭ muntelui,
Mândra 'n valea dorului;
Badea umblă peste fênŭ,
Mândruța-i cu doru 'n sînŭ.

*

Dómne, sĕ morŭ până 'n sêră
La trei ḑile sĕ 'nviu éră,
Sĕ-'mĭ vĕdŭ mândra cum trăesce,
La jocŭ cu cine vorbesce.
De-a vorbi c'unŭ omŭ de trébă
Cu trei părțĭ mi-a fi mai dragă;
De-a vorbi c'unŭ omŭ uritŭ,
Eră mĕ bagŭ în pămêntŭ.

*

Bădiței îi de-o drăguță,
Ca și codrului de-o frunḑă:
Căcĭ décă tómna sosesce
Frunḑa cade, putreḑesce,
Badea-șĭ ia pénă mieriă
Și se duce 'n cătună.

Lăpușulŭ ungurescŭ.

Constantinŭ Manŭ,
învĕțătorŭ.

Fata cu sórele și luna în peptŭ.

A fostŭ odată, ca nicĭ-odată, că de n'ar fi, nu s'ar povesti.

Au fostŭ într'unŭ satŭ doi tinerĭ căsĕtorițĭ. Bărbatulŭ era pescarŭ, câte-odată servia și ca marinarŭ pe corăbii, așa că de multe-orĭ sĕptĕmânĭ întregĭ lipsia de-acasă. Dér nevasta sa era de-o fumsețe ametțitóre și pe lângă asta mai avea sórele și luna 'n peptŭ. Georgiță, căcĭ așa se numea soțulŭ ei, o păzia ca pe ochii din capŭ, sĕ nu o vadă cine-va cu acele stele minunate. Dér s'a întêmplatŭ, că odată făcêndŭ chefŭ cu unŭ prietinŭ alŭ sĕu, puse rĕmășagŭ, că prietinulŭ nu va putĕ gâci, ce are nevastă-sa pe peptŭ, și décă câștigă, atuncĭ elŭ îi dă tótă averea, căcĭ Georgiță era omŭ bogatŭ. — Prea bine, a rĕspunsŭ soțulŭ sĕu, și-apoi s'au despărțitŭ.

Ajungêndŭ acasă, Georgiță n'a spusŭ nimicŭ nevestei de aceea ce făcuse, ci numai s'a culcatŭ. A doua ḑi a plecatŭ érășĭ la mare sĕ pescuéscă, ca de obiceiu. Nefiind însĕ pesce, Georgiță credŭ, că va fi mai bine sĕ plece érășĭ în serviciulŭ unei corăbii, decâtŭ sĕ-șĭ pérdă timpulŭ de-a surda.

Așa a și făcutŭ, și fără a mai gândi la ceva, a plecatŭ cu corabia pe mare pentru mai multe sĕptĕmânĭ.

Prietinulŭ, cu care se prinsese, hotărĭ ca în lipsa lui sĕ pótă afla ce are soția lui Georgiță pe peptŭ.

După plecarea lui Georgiță, nevastăsa, fără nicĭ o frică și fără a gândi la ceva, ișĭ vedea de treburile casei și tótă ḑiua lucra câtŭ putea mai multŭ. Intr'o ḑi numai se pomenesce cu unŭ moșŭ bĕtrânŭ, care venia într'o căruță, în care mai avea și o ladă. Moșulŭ cere găzduire în nóptea aceea, ér nevasta lui Giorgiță, femeiă cu sufletŭ bunŭ, l'a primitŭ, l'a îngrijitŭ, vĕḑêndŭ, că e omŭ bĕtrânŭ și neajutitŭ; i-a datŭ de mâncare și apoi o mică odăiță, unde sĕ dórmă. Dér unchiașulŭ s'a rugatŭ, sĕ-i priméscă lada la ea în odae, căcĭ avêndŭ lucrurĭ scumpe într'însa, îi e témă, ca nu cum-va slugile, mirosindŭ, sĕ i-o fure peste nópte. Femeia a primitŭ bucurósă lada moșului în odaia, în care se culca.

Acestŭ hoțŭ de bĕtrânŭ nu era altulŭ, decâtŭ prietinulŭ, cu care Georgiță făcuse rĕmășagulŭ, și care băgase acum în ladă unŭ altŭ prietinŭ alŭ lui, cu ajutorulŭ căruia sĕ pótă afla, ce are pe peptŭ nevasta lui Georgiță.

Séra, cândŭ s'a culcatŭ, femeia desbrăcându-se, omulŭ din ladă vĕḑŭ sórele și luna strălucindŭ de pe peptulŭ ei și a cum rĕmășagulŭ era câștigatŭ.

Despre poliţe séu cambii.

De-odătă cu înfiinţarea şi desvoltarea institutelorŭ nóstre de banĭ, ţĕranii româmĭ au făcutŭ cunoscinţă cu documentele de banĭ, numite *poliţe, séu cambii.*

Când li-s'a datŭ ţĕranilorŭ banĭ cu împrumutŭ, ei au subscrisŭ poliţe aşa, după-cum li-s'a arĕtatŭ, adecă fără sĕ cunóscă însemnătatea poliţelorŭ, fără sĕ scie, cum se umplu, fără sĕ scie, cum se umble cu ele, şi că ce pagube potŭ avé, décă nu se ţinŭ de terminŭ, şi altele.

Perderile materiale provenite şi carĭ, în parte, provinŭ şi astădĭ din causa acésta, suntŭ destulŭ de marĭ.

Insĕ nu numai ţĕranii, dér chiar şi între inteligenţă, afară dór de advocaţĭ, fórte puţinĭ găsimŭ, carĭ se pricepŭ în afacerĭ de poliţe.

Cu tóte acestea ramulŭ de afacerĭ celŭ mai desvoltatŭ în băncile nóstre, suntŭ afacerile de polişe: escomptulŭ. De aceea credemŭ, că facemŭ bunŭ serviciu causei, décă publicămŭ aci poveţele *„despre poliţe séu cambii"*, ce le găsimŭ în interesenta scriere a d-lui *Petra-Petrescu*, întitulată *„Compasulŭ românescŭ"*, anuarŭ financiarŭ, anulŭ II. In acéstă carte găsimŭ o icónă fidelă asupra tuturorŭ institutelorŭ nóstre de banĭ, cuprindêndŭ şi unŭ adausŭ fórte practicŭ şi de mare folosŭ pentru poporulŭ şi cărturarii noştrii, *despre poliţe* şi *legea cambială.*

Acum când ţĕranii noştri au atâtea daraverĭ cu poliţe, d-lŭ Petrescu nu putea publica în Compasulŭ sĕu ceva mai practicŭ, de cum e legea cambială, întroducêndŭ pe cetitorii sĕi în tóte amĕnuntele, ce se referŭ la poliţe, esplicândŭ terminii, şi aducêndŭ formulare, prin carĭ se arată cum trebuescŭ umplute poliţele şi ce sĕ facă omulŭ, ca sĕ nu aibă spese zadarnice, décă a subscrisŭ vre-o poliţă, şi altele. Cei ce dorescŭ a avé acéstă folositóre carte, o potŭ cumpĕra dela d-lŭ autorŭ P. Petra-Petrescu din Braşovŭ pentru preţulŭ de 60 cr. De-ocamdată noi reproducemŭ din ea următórele:

Poliţa este unŭ documentŭ, prin care cineva se obligă a plăti cuiva o sumă anumită, la terminŭ hotărîtŭ, séu în persónă, séu prin altulŭ. Din punctŭ de vedere juridicŭ, nu conţine unŭ titlu specialŭ de dreptŭ, după cum se dice acésta despre alte obligaţiunĭ şi diferite contracte. Orĭ ce pretensiune cambială basată se incasséză, relative, după o procedură cu multŭ mai strictă şi mai scurtă ca alte pretensiunĭ. Poliţa este considerată ca şi banulŭ şi se póte transmite dela unulŭ la altulŭ. O lege specială, numită Legea cambială, prescrie forma poliţei şi stabilesce valórea, adecă tăria ei de poliţă. Lipsindŭ forma prescrisă séu şi numai una din recerinţele esenţialĭ ale poliţei, ea nu mai are tăria de poliţă.

Poliţa se mai chiamă românesce cambiu, *cambie*, (de aicĭ cambialŭ), *schimbŭ*, unguresce: *váltó*, în germană: *Wechsel*, latinesce: *literae cambiales.*

Persóna, care emite poliţa se numesce: emitent, trasant, trăgĕtorŭ, autorŭ. Persóna asupra căreia se trage, se traséză, séu care capĕtă ordinŭ de plată, se numesce *trasat* séu *tras*, ér aceea, la care trebue sĕ se facă plata, se numesce *remitent.*

O poliţă cu trasant, trasat şi remitent se numesce *poliţă streină, trată rimesă.*

Décă trasatulŭ acceptéză, adecă subscrie, şi prin acésta ia asupră-şĭ îndatorirea de a plăti, poliţa se mai numesce *accept*, ér trasatulŭ: *acceptant.*

Décă emitentulŭ se obligă însu-şĭ sĕ plătéscă, poliţa se numesce poliţă propriă, în România: biletŭ la ordinŭ.

Când în poliţă se designéză unŭ locŭ de plată deosebitŭ de domiciliulŭ trasatului, poliţa însa-şĭ se numesce: *domicil*: persóna. care domiciléză: *domiciliant*, ér persóna orĭ firma, unde se face plata: *domiciliat.*

Girant, indosant, indorsant se numesce acea persónă subscrisă pe dosulŭ poliţei, care transmite altei persóne poliţa. Cea din urmă se numece: giratar, indosatar.

Intre mai mulţĭ giranţĭ, deosebimŭ: *anterior*, care e scrisŭ înaintea cuiva, *posterior*, care e scrisŭ după altulŭ.

Onorant este persóna, care acceptéză orĭ plătesce pentru onórea vre unui obligatŭ cambialŭ, care din urmă se numesce atuncĭ onoratŭ.

Terminulŭ de plată se mai numesce: *scadenţă, espirŭ.* Când espiră? când e scadenţa? însemnéză: când e terminulŭ de plată?

A *escompta*, *a esconta*, *a sconta* (de aicĭ scompt, scont) însemnéză a vinde séu a cumpĕra o poliţă înainte de scadenţă. A reescompta (reescompt) = a vinde altuia, înainte de scadenţă o poliţă cumpĕrată. (La escomptare şi reescomptare, interesele până la scadenţă tot-déuna se subtragŭ din suma poliţei).

Scont şi *discont* suntŭ dobândile, ce se computŭ la vêndare şi cumpĕrare.

A *achita* séu a *rescumpĕra* o poliţă însemnéză a plăti suma înscrisă în ea.

Timbrulŭ de pe poliţe nu este o recerinţă esenţială. Va sĕ dică, poliţa este valabilă şi décă lipsesce timbrulŭ. Legea de timbru însĕ prescrie, ca poliţele, a cărorŭ durată dela data emiterii până la scadenţă nu trece peste 6 lunĭ, sĕ se timbreze după scala I, ér cele, carĭ trecŭ peste 6 lunĭ, după scala II. (Aceste scale se potŭ vedé şi în „Călindarulŭ Plugarului".)

Duplicatele şi copiele girate se timbréză ca originalulŭ.

Timbrulŭ corespundĕtorŭ, décă nu se află tipăritŭ în blanchetŭ, trebue lipitŭ pe dosulŭ poliţei şi supratimbratŭ înainte de subscriere la vre-unŭ oficiu de dare regescŭ, séu la altŭ oficiu, orĭ organŭ autorisatŭ spre acésta.

Décă lipsesce timbrulŭ recerutŭ după scala I, ca pedépsă se plătesce de 50 orĭ, ér décă lipsesce timbru după scala II, de 10 orĭ atâta, câtŭ timbru ar fi trebuitŭ sĕ aibă poliţa.

Poliţa subscrisă cu trasantŭ şi giranţĭ se numesce *poliţă de bancă.* Forma acésta este indispensabilă pentru poliţele, ce se escomptéză la banca austro-ungară.

Altă formă de poliţă este: *poliţa cu cavenţĭ*, séu *poliţa cu garanţĭ.* In acésta *garanţii séu cavenţii* subscriu pe câmpulŭ albŭ alŭ poliţiei, de-asupra de timbru, orĭ în câmpulŭ albŭ din drépta, dér tot-déuna adaugŭ după nume cuvêntulŭ: *garant* orĭ *cavent.* Astfelŭ de poliţă nicĭ nu trebue protestată, pentru-că garanţii nu iesŭ din obligŭ.

Atâtŭ ca acceptanţĭ, câtŭ şi ca trasanţĭ potŭ figura mai multe persóne.

La subscrierĭ, firmele protocolate subscriu întocmai, cum s'au înregistratŭ, particularii este mai bine sĕ subscrie cu numele şi cu conumele întregŭ, ca sĕ nu se nască nicĭ o confusiune.

Subscrierile se facŭ, séu cu mâna propriă, séu prin plenipotenţe legalisate. După decisiunea curială 1110/1886 însĕ, se potŭ face şi prin purtarea mânei.

Fiă-care girantŭ se póte regresa pentru suma poliţei dela orĭ-care din anteriorii lui, este însĕ responsabilŭ pentru plata poliţei faţă de toţĭ posteriorii sĕi. Corecturele nu suntŭ admise pe poliţe. Când eştĭ acusatŭ pentru vre-o poliţă, pe care te-a subscrisŭ altulŭ fără învoirea ta, numai decâtŭ sĕ cerĭ intervenţia unui advocatŭ. Nefăcêndŭ obiecţiunĭ, poţĭ fi constrînsŭ la plata poliţei.

Literatură.

In editura librăriei *N. Ciurcu* din Braşovŭ a apărutŭ: **A doua carte pentru deprinderea limbei maghiare** în şcólele poporale române, pe basa planului ministerialŭ de învĕţămêntŭ. de *Franciscŭ Koos*, inspectorŭ şcolarŭ în pensiune şi consilierŭ r., şi *Vasile Goldişŭ*, prof. gimn. Preţulŭ unui esemplarŭ legatŭ 25 cr.

Glume şi poveştĭ,

de *Dumitru Stăncescu.*

Mai mare...

O ţigană bĕtrână vine la pórta unei casărmĭ şi întrébă pe soldatulŭ de pază:

— Maică, fii-meu acilea e?

— Care fii-tĕu?

— Fii-meu.

— Cum îlŭ chiamă?

— Ionŭ.

— Şi mai cum?

— Şi mai cum sĕ fiă?... — Ionŭ.

— Apoi aşa, de unde sciu eu, care Ionŭ o fi, că Ionĭ suntŭ mulţĭ.

— Horŭ fi, maică, dér ca elŭ nu, că elŭ e mai mare.

— Ce e, căprarŭ e?

— Mai mare.

— Sergentŭ?

— Mai mare.

— O fi maiorŭ?

— Mai mare, maică, mai mare.

— Te pomenescĭ c'o fi sub-locotenentŭ, fă?

— Mai mare.

— Dór n'o fi dom' căpitanŭ?

— Mai mare.

— Ce felŭ mai mare, fă femee, de câtŭ dom' căpitanŭ?... Că dór colonelŭ n'o fi, că nu suntŭ colonelĭ ţigănoşĭ; căpitanĭ totŭ se mai găsescŭ mai arăpii aşa, dér mai în susŭ nu.

— E mai mare, maică, cĕ elŭ e 'ntâiu... bate toba când se ducŭ soldaţii unde le e lorŭ tréba.

*

Era sĕ facă.

Se întêlnesce unŭ pui de ţiganŭ cu o Româncă, la care lucra mă-sa une-orĭ.

— Ce mai facĭ mĕ Ionică? l'a întrebatŭ femeia.

— Bine.

— Dér mă-ta ce face?

— Bine, era sé facă aséră plăcinte, dér n'a mai făcutŭ.

— Dér de ce?

— Apoi n'aveamŭ brândă şi untŭ şi făină, că tavă găsea ea în satŭ.

MULTE ŞI DE TOATE.

Animale, carĭ plângŭ.

Precum suntŭ unele animale, carĭ rîdŭ, aşa suntŭ şi de acelea, carĭ plângŭ. Cânele, calulŭ, elefantulŭ, ursulŭ, cloţanulŭ, măgarulŭ, oile, vitele, diferitele soiurĭ de maimuţe, cămilele şi girafele, décă inima lorŭ e cuprinsă de vre-o întristare, lăcriméză. Animale, carĭ se acaţă pe arborĭ, ca d. es. pisicile (mâţele), când cine-va le bate, plângŭ, ér maimuţele, décă se simtŭ înşelate, orĭ amăgite, întotdéuna varsă lacrimĭ. Elefantulŭ, când este luatŭ la gónă, geme cu durere. Unŭ călĕtorŭ spune, că în deserturile Siriei a vĕdutŭ cămile însĕtate, carĭ de dorulŭ apei vĕrsau şiróe de lacrimĭ.

Călendarulŭ săptĕmânei.

FEBRUARIE are 28 dile. FAUR.

Dilele	Călend. Iul. v.	Călend. Gregor.
Dum.	5 Sf. Mart. Agata	17 Constanţa
Lunĭ	6 Păr. Vucol	18 Ep. Simeon
Marţĭ	7 Sf. Parten. şi Le.	19 Susana
Mer.	8 Sf. Teod. Stratil	20 Fleuter
Joi.	9 Sf. Martir Nicef.	21 Eleonora
Vin.	10 Sf. M. Haralamb	22 Serb. Petru
Sâm.	11 Sf. Ierem. Vlasiu	23 Romana

Diminéţa unchiaşulŭ s'a sculatŭ şi luându-şĭ lada, a mulţumitŭ cu smereniă pentru găzduire şi apoi a plecatŭ.

Corăbierulŭ se întórse şi primulŭ lui gândŭ a fostŭ, sĕ mérgă la prietenulŭ sĕu sĕ-'lŭ întrebe, de a pututŭ afla semnele nevestei sale? Când vĕdŭ, că a perdutŭ rĕmăşagulŭ, era sĕ-'i viă nebuniă, dér se stăpânì totuşĭ şi se hotărî a-şĭ pedepsi nevasta, credêndŭ, că cu voia ei aflase. S'a întorsŭ acasă supĕratŭ, fără a spune nimicŭ; şi când plecà la pescuire a doua di, îi spuse, sĕ-'i aducă acolo de mâncare. Sosindŭ prândulŭ, nevastă-sa se grăbì a merge cu mâncarea, şi ajungêndŭ la mare, vĕdù pe Georgiţă într'o luntre apropiindu-se de malŭ. Elŭ trase barca până lângă ţĕrmŭ şi dise nevestei sĕ sară la elŭ cu mâncarea. Atuncĭ corăbierulŭ sărì din luntre pe malŭ şi dete drumŭ bărcei cu nevastă-sa în ea. Valurile îngrozitóre ale mărei duceau cu iuţéla fulgerului barca, care se sbuciuma printre talanurĭ, aruncată ca unŭ paiu.

Georgiţă o pedepsise.

*

A mersŭ biata femeiă cu barca câteva dile, şi mereu era cuprinsă de frica morţii ca nu cum-va sĕ fiă înghiţită de mare. In fine după multă rĕtăcire pe apă, ajunse la unŭ ţĕrmŭ, de care se oprì luntrea şi ea sărì josŭ.

Omenii, carĭ locuiau aceste pămênturĭ, se strînseră în giurulŭ ei şi începură a-o întreba, de unde e şi cum vine aci? Femeia le istorisì cele păţite. Atuncĭ ea fŭ dusă la împĕratulŭ acelei ţĕrĭ, căruia îi spuse aceleaşĭ lucrurĭ. Rămânêndŭ ea aci şi vĕdênd'o feciorulŭ împĕratului atâtŭ de frumósă, şi sciindŭ, că are sórele şi luna în peptŭ, se îndrăgosti de ea şi mai târdiu spuse tătâne-sĕu, că o ia de nevastă. Mai întâiu Impĕratulŭ era împotrivă, dér la urmă se învoì şi elŭ şi i-o dete. Mare nuntă s'a făcutŭ şi multe petrecerĭ s'au datŭ.

*

Trecut'a multŭ timpŭ dela căsĕtoria fiului de împĕratŭ, şi étă că se dă scire în ţéră, că sĕ se strîngă oştĭ şi sĕ plece la rĕsboiu, căcĭ vrăşmaşii au întratŭ în ţéră.

A plecatŭ împĕratulŭ şi fiu-sĕu, împreună cu tótă curtea lorŭ, la bătăliă. Fiulŭ împĕratului a rugatŭ pe nevastă-sa sĕ-i mai trimétă scire, cum se află, şi elŭ îi va trimite ştafetă dela rĕsboiu.

In lipsa lorŭ tînĕra nevastă născù doi feciorĭ de tótă frumseţea, carĭ aveau sórele în frunte. Sócră-sa însĕ, nevasta împĕratului, fiind-că şi ea avea o fată, dér urîtă ca nóptea, pe care nu o putea mărita, era invidiósă şi scrise fiului sĕu, că nevasta lui născuse doi căţei. Primindŭ astă veste, feciorulŭ de împĕratŭ, mâhnitŭ, rĕspunse, că décă e aşa, atuncĭ pe copiiĭ ei sĕ-i tae, ér ei sĕ-i tae mânile dela cóte şi sĕ-o alunge dela casă. Acéstă veste a umplutŭ de bucuriă pe nevasta împĕratului, care şi făcù numai decâtŭ după cum îi scrisese fiulŭ sĕu.

In acéstă stare se depărtà nevasta fiului de împĕratŭ.

Măhnită şi plângêndŭ a mersŭ ea multŭ timpŭ ast-felŭ, până a ajunsŭ într'o pădure mare şi dândŭ peste unŭ părăiaşŭ, s'a aplecatŭ sĕ bea apă. Dér sărindŭ o picătură de apă pe mână de-odată mâna 'i-se făcù la locŭ. Vĕdêndŭ acésta, ea băgà în apă şi mâna cealaltă, care de asemenea se făcù sănĕtósă; îşĭ luà apoi copiiĭ, îi udà şi aceştia înviară.

Acum plecà femeia prin pădure, unde nu audia altŭ ceva, decâtŭ strigătulŭ paşĕrilorŭ răpitóre şi urletele fiarelorŭ. Şi s'a dusŭ, s'a dusŭ, până ce odată nemerì peste unŭ palatŭ frumosŭ. Intrà sĕ céră găzduire şi aflà, că palatulŭ e golŭ. Intr'o sală găsesce pe-o masă o vergea frumósă, pe care sta scrisŭ: *„Bate şi vei fi servitŭ".* Ast-felŭ a făcutŭ şi îndată 'i-se înfăţişéză slugĭ multe întrebând'o, ce doresce.

De aicĭ înainte i-a mersŭ tréba bine avea de tóte şi trăì aicĭ multŭ timpŭ.

*

După-ce s'a întorsŭ feciorulŭ împĕratului dela rĕsboiu, a aflatŭ, că după poruncă, nevastă-sa fusese alungată. Dér odată plecândŭ la vênătóre, se întêmplă, că rĕtăcesce tocmai în pădurea, în care se afla nevastă-sa. Dă peste palatŭ şi întrândŭ cere găzduire, fără a-şĭ cunósce vechia sa soţiă. E primitŭ cu toţĭ ai sĕi. Séra, şedêndŭ la masă cu stăpâna, ea îlŭ rugà sĕ spună o poveste, că apoi şi ea va spune. Elŭ se învoì şi începù a povesti. Când venì rêndulŭ ei, ea îşĭ spuse tótă viéţa. Atuncĭ feciorulŭ împĕratului, recunoscêndŭ, că e ea, îi cădù în genunchĭ şi cerù ertare. Pacea se făcù şi era bucuriă mare.

Ea cu elŭ şi cei doi fii se întórseră apoi érăşĭ la împĕratŭ, a cărui nevastă murise în lipsa fiu-sĕu şi toţĭ se bucurară şi marĭ petrecerĭ se făcură.

Şi ce bune bucate, nene, cum m'ai mâncam din ele.

Şi acu mĕ lingŭ pe buze şi mĕ scobescŭ în mĕsele!

C. Romulus.

Cursulŭ pieței Brașovŭ.

Din 16 Februarie 1895.

Bancnote rom.	Cump. 9.76	Vênd.	9.78
Argint român.	Cump. 9.70	Vênd.	9.75
Napoleon-d'orĭ	Cump. 9.82	Vênd.	9.85
Galbenĭ	Cump. 5.85	Vênd.	5.90
Ruble rusescĭ	Cump. 132.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump. 60.20	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%	100.75	Vênd.	101.75
Lire turcescĭ	Cump. 11.15	Vênd.	—.—

Târgulŭ de rîmătorĭ din Steinbruch.

La 12 Februarie n. 1895

Starea rîmătorilorŭ a fostŭ de 103,793 capete la 11 Februarie au întratŭ 1523 capete și au eșitŭ 1309 rĕmânêndŭ la 7 Februarie unŭ numĕrŭ de 104.007 capete.

Se noteză marfa: ungurescă veche grea dela 42.1/2 cr. până la 43.1/2 cr. marfă ungurescă tineră grea dela 43.— cr. până la 44.— cr., de mijlocŭ dela 42.— cr. până la 43 — cr. ușóră dela 41.— cr. până la 42.— cr.

Marfă țĕrănéscă grea dela 43.— până la 44.— cr. de mijlocŭ dela 43.1/2 cr. până la 44.1/2 cr. ușóră dela 44.1/2 cr. până la 45.1/2 cr.

Marfă sêrbéscă, grea dela 43.1/2 cr. până la 44 1/2 cr. Transito, mijlociă grea dela 43.1/2 cr. până la 44.1/2 cr. transito ușóră dela 41.1/2 cr. până la 42.1/2 cr.

Porcii îngrășațĭ de unŭ anŭ dela —.— cr. până la — cr., îngrășațĭ cu cucuruzŭ dela — cr. până la — cr. Cântărițĭ la gară cu —.— cr. la până — cr..

Cursulŭ losurilorŭ private

din 13 Febr. 1895

	cump.	vinde.
Basilica	8 80	9.10
Creditŭ	200 25	201.—
Clary 40 fl. m. c.	58 25	59.25
Navig. pe Dunăre	160.—	164.—
Insbruck	26.—	—.—
Krakau	26.25	—.—
Laibach	24.90	25.30
Buda	62.—	63.—
Palffy	60.—	61.—
Crucea roșie austr.	18.—	18.50
dto ung.	12.—	12.50
dto ital.	12.—	12 50
Rudolf	23 50	24.50
Salm	71.—	—.—
Salzburg	27.50	28.50
St. Genois	70.50	71.50
Stanislau	46.—	48.—
Trieitine 4½% 100 m. c.	149.—	151.—
dto 4% 50	70.—	—.—
Waldstein	51.50	—.—
Sêrbescĭ 3%	42 —	42.40
dto de 10 francĭ	—.—	—.—
Banca h. ung. 4%	131.—	132 —

Proprietarŭ: **Dr Aurel Mureșianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Gregoriu Maiorŭ.**

Nr. **96**—1895.

EDICTŬ.

Maria Popeneciu gr. or. din **Veneția inf.** în 28 Novembre 1894 a intentatŭ procesŭ divorțialŭ contra bărbatului ei **Georgiu Lascu Stoica Chițiu** gr. cat. totŭ de acolo, carele de mai mulțĭ anĭ a părăsit'o cu necredință, și după-ce i-s'a aflatŭ domiciliulŭ ca servitorŭ în strada negustorilorŭ Nr. 3 din **Bucurescĭ**, în 21 Decemvre 1894 'i-s'a comunicatŭ acțiunea. ca sĕ rĕspundă la alegațiunile *ei;* însĕ nevoindŭ a rĕspunde, nicĭ a-'șĭ pune representantŭ legalŭ în decursulŭ procesului, se provócă pe calea Edictului: ca în terminŭ de 6 lunĭ sĕ se presenteze înaintea forului matr. gr. cat. de I Instanță alŭ Făgărașului; altŭcum va fi suplinitŭ prin „curator ad actum“.

Făgărașŭ, în 7 Februarie 1895.

Nr. 621,2 - 3 **Basiliu Rațiu,** vicariu for. și preș. for.

Nr. pen. **456**—1895.

PUBLICAȚIUNE.

La unŭ câne impușcat în 6 a lunei curente, care a mușcatŭ persóne și câni, s'a constatatŭ, pe temeiulŭ obducțiunei polițiane veterinare, făcută în 9 a lunei curente, turbarea.

In sensulŭ §-lui 68 al art. de lege VII din 1888 se dispune pe teritoriulŭ orășenescŭ, cu ḑiua de adĭ începândŭ, o contumație de câni de 40 de ḑile, observânduse tot-de-odată, ca numĭ câni proveḑuțĭ în sensulŭ § lui 6 al statutului comitatensŭ pentru câni cu botniță, au de a se conduce in decursulŭ timpului de contumație pe strade și locurĭ publice pe lângă provederea cu botniță și de frînghie, pe cândŭ câni menițĭ pentru pădĭrea casei, au de a se ținea legațĭ.

Nemențiinerea acestei publicațiunĭ, se consideră ca transgresiune. Contrafăptuitorii se pedepsescŭ conformŭ §-lui 154 punct. i) al art. de lege VII din 1888, cu o pedépsă până la 100 fl., pe cândŭ cânii liber umblătorĭ, în sensulŭ §-lui 188 a ordinațiunei pentru executarea amintitei legĭ, se vor prinde și se vor ucide de către căIăulŭ orășenescŭ.

Brașovŭ, 10 Februarie. 1895.

6232,—9. **Căpitănatulŭ orășenescŭ.**

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potŭ cumpĕra în librăria Nicolae Ciurcu și în tutungeria I. Gross.

Anunciurĭ

(inserțiuni și reclame)

Suntŭ a se adresa subscrise, administratiuni. In casulŭ publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădĕmêntŭ, care cresce cu câtŭ publicarea se face mai de multe-orĭ.

Administrațiunea
„GAZETEI TRANSILVANIEI.“

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.